

2535

Акырмак

баскорт

Акырмак баскорт

Чиркүк маннап

491.99-5

9.-34

4 · Татар
1883

2010

491.99-5

Գ - 34

ՍԿԶԲՈՒՆՔ

ՀԱՅԵՐԵՆ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՆՈՐ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

→→→○○○←←←

ԳՐԵՑ

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

→→→○○←←←

ԾԱԽԻԿ

Յ. ՄԻՀՐԱՆԱՑ ՓԱՓԱՉԵԱՆ

491.99-5

Գ - 34

Կ. ՊՈԼԻԱ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

1883

ՆԱԽԱԳԻՏԵԼԻՔ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

—
—
—

1. Հ. Հայերէն գիրերը քանի՞ են :

Պ. Հայերէն գիրերը երեսուն և վեց են .

ա , բ , զ , դ , ե , զ , թ , թ , ժ , ի , լ , խ , ծ , կ ,
հ , ձ , ղ , ճ , մ , յ , ն , շ , ռ , օ , պ , ջ , ռ , ս , վ ,
տ , թ , ց , ւ , փ , ք : Յետոյ աւելցուած են օ և
ֆ գիրերը :

2. Հ. Այս գիրերը քանի՞ կը բաժնուին :

Պ. Այս գիրերը կը բաժնուին երկու ։ յայնուոր
և բաշխյան : ա , ե , ե , թ , ի , ո , ո , յայնուոր են ,
մնացեալ գիրերը՝ բաշխյան :

3. Հ. Հայերէն լեզուին բառերը քանի՞ տեսակ են :

Պ. Հայերէն լեզուին բառերն եօնը տեսակ են .
անուն , բերանուն , բայ , նախադրություն , մակեյ , շուշ ,
կաղ , մշարկություն :

4. ԱՆՈՒԻՆ

4. Հ. Հայերէն անուններն ի՞նչ փոփոխութիւններ ունին :

Հայերէն անունները , թէ գոյականիք որ
իր կը ցուցնեն , և թէ ածականք որ յատկութիւն
կը ցուցնեն , ունին 1. եղակէ և թունակէ : 2. Հովհան-

57675-44-4.

ԿԵՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է

ԳՅԱՆԱՊԱԿԱՆ ԳՐԱՄԱՆ Ս. Յ. ՓԱՓԱԳԵԱՆ
ՈՒԳՈՒՅ ՃԱՐԺԻ ԲԻՆ 370

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

37963-67

2010

2002

այսինքն՝ ուղղված, սեռական, որոկան, հայցական, բայցառական և դորձեական . 3. Հալլանուն+ որ երկու են՝ կանոնաւոր և անկանոն :

Ա. ԿԱՆՈՆԱԿՈՐ ՀՈԼՈՎՄՈՒՆՔ

5. Հ. կանոնաւոր հոլովմունք քանի՞ են :
- Պ. կանոնաւոր հոլովմունք տասն են :
6. Առաջին հոլովման օրինակ մը տուր .

Եզակի

Ուղղված .	Բան .	Խօս+ .	Աէօւ .
Սեռական .	Բան-է .	Խօս+ -ի .	Աէօւ-իւն .
Տրական .	Բան-է .	Խօս+ -ի .	Աէօւ-է .
Հայցական .	ՆԲան .	Խօս+ -ը .	Աէօւ-իւ .
Բայցառական .	՚ Բան-է .	Խօս+ -է .	Աէօւ-տէն .
Դորձեական .	Բան-էւ .	Խօս+ -ով .	Աէօւ-իլէ .

Յորնակի

Ո.	Բանք .	Խօս+ -եր .	Աէօւ-լէր .
Ռ.	Բան-էց .	Խօս+ -երու .	Աէօւ-լէրին .
Տ.	Բան-էց .	Խօս+ -երու .	Աէօւ-լէրէ .
Հ.	ՆԲան .	Խօս+ -երը .	Աէօւ-լէրտէն .
Բ.	՚ Բան-էց .	Խօս+ -երէ .	Աէօւ-լէրի .
Գ.	Բան-էւ+ .	Խօս+ -երով .	Աէօւ-լէր իլէ .

Այսպէս կը հոլովին .

Արքայ ,	արքայէ ,	եւն .	Թագաւոր ,	Փարչշան
Բանտ ,	բանտէ ,	»	Բանտ ,	Զընդան
Ջայն ,	ձայնէ ,	»	Ջայն ,	Սիւն

Դարեհ , Դարեհէ , եւն . Դարեհ ,
Եգիպտոս , * Եգիպտոսէ , » Եգիպտոս , Սըմեր
Աղօթ+ , ** աղօթէց , » Աղօթք , Տու-
Հրաշ+ , հրաշէց , » Հրաշք , Միւծիլէն

7. Հ. Ձայնաւորով սկսող անուններուն վրայ
փոխանակ էի ի՞նչ կը դրուի :

Պ. Եթէ անուն մը ձայնաւորով կը սկսի ,
բացառականին վրայ փոխանակ էի յ կը դրուի ,
զորօրինակ , փոխանակ ըսելու է արքայէ , կ'ըսուի
արքայէ :

8. Հ. Բաղաձայնով վերջաւորած անուանց ո՞ր
վերջին ձայնաւորը կը փոխուի :

Պ. Բաղաձայնով վերջաւորած անուններուն
վերջին վանկին ձայնաւորը եթէ է է , սեռական ,
տրական և բացառական հոլովներուն մէջ էի կը
փոխուի . եթէ եւ է , և ի կը փոխուի . եթէ ու է ,
ու ի կը փոխուի . եթէ է կամ ու է , զանց կ'առ-
նուի : Այսպէս կ'ըսուի .

Հանդէս ,	հանդէսէ ,	Հանդէս ,	Զէնէլէն
Ատեան ,	ատենէ ,	Ատեան ,	Տէլան
Ողջոն ,	ողջոնէ ,	Ողջոյն ,	Աէլամ
Գիծ ,	գծէ ,	Գիծ ,	Զընը

9. Երկրորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

* Յատուկ , այսինքն մարդոց և տեղերու անուանց յողնակին
չգործածուիր :

** Կան անուններ , ինչպէս ազն+ , որոց եղակին չգործածուիր
այսպիսի անուանք անեղական կ'ըսուին :

Եզակի

Ո.	Քաղաք .	Քաղաք .	Շեհր .
Ա.	Քաղաք-է .	Քաղաքի .	Շեհրէն .
Տ.	Քաղաք-է .	Քաղաքի .	Շեհրէ .
Հ.	Ն Քաղաք .	Քաղաքը .	Շեհրէ .
Բ.	Է Քաղաք-է .	Քաղաքէ .	Շեհրուն .
Գ.	Քաղաք-ս .	Քաղաքով .	Շեհր էլ .

Յոբնակի

Ո.	Քաղաք-ս .	Քաղաքներ .	Շեհրէր .
Ա.	Քաղաք-սց .	Քաղաքներու .	Շեհրէրէն .
Տ.	Քաղաք-սց .	Քաղաքներու .	Շեհրէրէ .
Հ.	Ն Քաղաք-ս .	Քաղաքները .	Շեհրէրէ .
Բ.	Է Քաղաք-սց .	Քաղաքներէ .	Շեհրէրուն .
Գ.	Քաղաք-սց .	Քաղաքներով .	Շեհրէր էլ .

Այսպէս կը հոլովին

Աւագան ,	աւագանէ ,	Աւագան ,	Հաշուղ
Լեզու ,	լեզուէ ,	Լեզու ,	Լեզոն ոէլ
Նշան ,	նշանէ ,	Նշան ,	Նէշան
Պարտէզ ,	պարտէզէ ,	Պարտէզ ,	Պարէզ
Որդեռէկ ,	որդեռէկէ ,	Որդեռէկ ,	Օռէկ
Յոյն ,	Յունէ ,	Յոյն ,	Ենանան
Երուսաղէմ ,	Երուսաղէմէ ,	Երուսաղէմ ,	Գուղու
Կամէ ,	կամաց ,	Կամէ ,	Իրադէն
Փառ+ ,	փառաց ,	Փառ+ ,	Ճելալ

10. Երրորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Զգեստ .	Զգեստ .	Եսվայ .
Ա.	Զգեստ-ս .	Զգեստի .	Եսվայը .
Տ.	Զգեստ-ս .	Զգեստի .	Եսվայտ .
Հ.	Ն Զգեստ .	Զգեստը .	Եսվայը .
Բ.	Է Զգեստ-ս .	Զգեստէ .	Եսվայտն .
Գ.	Զգեստ-ս .	Զգեստով .	Եսվայ էլ .

Յոբնակի

Ո.	Զգեստ-ժ .	Զգեստներ .	Եսվայտ .
Ա.	Զգեստ-սց .	Զգեստներու .	Եսվայտը .
Տ.	Զգեստ-սց .	Զգեստներու .	Եսվայտու .
Հ.	Ն Զգեստ-ս .	Զգեստները .	Եսվայտը .
Բ.	Է Զգեստ-սց .	Զգեստներէ .	Եսվայտուն .
Գ.	Զգեստ-ս .	Զգեստներով .	Եսվայտ էլ .

Այսպէս կը հոլովին

Ծով ,	ծովուն ,	Ծով ,	Տէնէլ
Ժամ ,	ժամուն ,	Ժամ ,	Սամէն
Հաւ ,	հաւուն ,	Հաւ ,	Թաւունէ
Զէն ,	զէնուն ,	Զէնք ,	Ալլան
Յուլ ,	յուլուն ,	Յուլ ,	Պայլուն
Արտաշատ ,	Արտաշատուն ,	Արտաշատ ,	Արտաշատ
Յորդանան ,	Յորդանանուն ,	Յորդանան ,	Յորդանան
Բարդ ,	բարձուն ,	Բարդ ,	Թարճան
Պարտ ,	պարտուն ,	Պարտ ,	Պարտուն

11. Զորբորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Գետ .	Գետ .	Ըբաժակ .
Ա.	Գետաց .	Գետի .	Ըբաժակն .
Տ.	Գետաց .	Գետի .	Ըբաժակն .
Հ.	շ Գետ .	Գետը .	Ըբաժակն .
Բ.	՚ Գետաց .	Գետէ .	Ըբաժակդան .
Գ.	Գետավ .	Գետով .	Ըբաժակնէլ .

Յորհակի

Ո.	Գետ-+ .	Գետեր .	Ըբաժէւր .
Ա.	Գետ-աց .	Գետերու .	Ըբաժէւրըն .
Տ.	Գետ-աց .	Գետերու .	Ըբաժէւրըն .
Հ.	շ Գետ-+ .	Գետերը .	Ըբաժէւրը .
Բ.	՚ Գետ-աց .	Գետերէ .	Ըբաժէւրդան .
Գ.	Գետ-ավ .	Գետերով .	Ըբաժէւրնէլ .

Այսպէս կը հոլովին

Գործ ,	գործաց ,	Գործ ,	հշ
խոտ ,	խոտաց ,	խոտ ,	օթ
Ծեր ,	ծերաց ,	Ծեր ,	իկըլար
Սէր ,	սէրաց ,	Սէր ,	Մահաղողեն
Ցոյս ,	յոյսաց ,	Ցոյս ,	իւղու
Մարմէն ,	մարմինաց ,	Մարմին ,	թէն
Խորհուրդ ,	խորհրդաց ,	Խորհուրդ ,	թէֆէրէլ-ը
Կարէն ,	կարնաց ,	Կարին ,	էրընուճ
Պահ+ ,	պահաց ,	Պահը ,	Ո-քուճ
Դժոխւ+ ,	դժոխուաց ,	Դժոխուաք ,	ձէհնակէր

12. Հինգերորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Տրդատ .	Տրդատ .	Տրդատ .
Ա.	Տրդատաց .	Տրդատի .	Տրդատը .
Տ.	Տրդատաց .	Տրդատի .	Տրդատը .
Հ.	շ Տրդատ .	Տրդատը .	Տրդատը .
Բ.	՚ Տրդատաց .	Տրդատէ .	Տրդատան .
Գ.	Տրդատավ .	Տրդատով .	Տրդատնէլ .

Այսպէս կը հոլովին

Արշակ ,	Արշակաց ,	Արշակ
Հայկ ,	Հայկաց ,	Հայկ
Տիգրան ,	Տիգրանաց ,	Տիգրան

13. Վեցերորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Հռիփախմէ .	Հռիփախմէ .	Հռիփախմէ .
Ա.	Հռիփախմէ-եայ .	Հռիփախմէի .	Հռիփախմէն .
Տ.	Հռիփախմէ-եայ .	Հռիփախմէի .	Հռիփախմէն .
Հ.	շ Հռիփախմէ .	շ Հռիփախմէ .	Հռիփախմէն .
Բ.	՚ Հռիփախմէ-եայ .	Հռիփախմէէ .	Հռիփախմէն .
Գ.	Հռիփախմէ-եաւ .	Հռիփախմէով .	Հռիփախմէնէլ .

Այսպէս կը հոլովին

Եսայի ,	Եսայեայ ,	Եսայի
Նունէ ,	Նունեայ ,	Նունէ

14. Եօթներորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Եկեղեցի .	Եկեղեցի .	Քէլսէ .
Ա.	Եկեղեց-այ .	Եկեղեցւոյ .	Քէլսէնին .
Տ.	Եկեղեց-այ, ա-ը .	Եկեղեցւոյ .	Քէլսէնի .
Հ.	Չ Եկեղեցի .	Եկեղեցին .	Քէլսէնի .
Բ.	Չ Եկեղեց-այ .	Եկեղեցին .	Քէլսէնին .
Գ.	Եկեղեց-եա .	Եկեղեցիով .	Քէլսէն էլ .

Յորնակի

Ո.	Եկեղեցի-+ .	Եկեղեցիներ .	Քէլսէնէլր .
Ա.	Եկեղեց-եայ .	Եկեղեցիներու .	Քէլսէնէլրէն .
Տ.	Եկեղեց-եայ .	Եկեղեցիներու .	Քէլսէնէլրէ .
Հ.	Չ Եկեղեցի-+ .	Եկեղեցիները .	Քէլսէնէլրէ .
Բ.	Չ Եկեղեց-եայ .	Եկեղեցիներէ .	Քէլսէնէլրէն .
Գ.	Եկեղեց-եօ+ .	Եկեղեցիներով .	Քէլսէնէլր էլ .

Այսպէս կը հոլովին

Այգի ,	այգ-այ ,	Այգի ,	Պառ
Գինի ,	գին-այ ,	Գինի ,	Շերտա
Տեղի ,	տեղ-այ ,	Տեղ ,	Եր
Անի ,	Ան-այ ,	Անի ,	
Արածանի ,	Արածան-այ ,	Արածանի	
Ընթրիք ,	ընթրեայ ,	Ընթրիք ,	Ադշամ նասաճը
Կարծիք ,	կարծեայ ,	Կարծիք ,	Թափքն

15. Ութերորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Փոքր .	Մանր .	Ո-ֆադ .
Ա.	Փոք-ա-ը .	Մանրի .	Ո-ֆադն .

Տ.	Փոք-ս-ս .	Մանրի .	Ո-ֆադ .
Հ.	Չ Փոք-ս-ս .	Մանրը .	Ո-ֆադն .
Բ.	՚ Փոք-ս-ս .	Մանրէ .	Ո-ֆադն .
Գ.	Փոք-ս-ս մբ .	Մանրով .	Ո-ֆադ էլ .

Յորնակի

Ո.	Փոք-ս-ս+ .	Մանրեր .	Ո-ֆադլար .
Ա.	Փոք-ս-սն .	Մանրերու .	Ո-ֆադլարն .
Տ.	Փոք-ս-սն .	Մանրերու .	Ո-ֆադլարն .
Հ.	Չ Փոք-ս-ս+ .	Մանրերը .	Ո-ֆադլարն .
Բ.	՚ Փոք-ս-սն .	Մանրէ .	Ո-ֆադլարն .
Գ.	Փոք-ս-ս+ մբ .	Մանրով .	Ո-ֆադլար էլ .

Այսպէս կը հոլովին

Բարձր ,	բարձրու ,	Բարձր ,	Ել-+սէ+
Ծանր ,	ծանրու ,	Ծանր ,	Ադը
Մանր ,	մանրու ,	Մանր ,	Ո-ֆադ

16. Խններորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի			
Ո.	Հիմն .	Հիմ .	Թէմէլ .
Ա.	Հիմ-ա-ն .	Հիման .	Թէմէլն .
Տ.	Հիմ-ա-ն .	Հիման .	Թէմէլ .
Հ.	Չ Հիմն .	Հիմը .	Թէմէլն .
Բ.	՚ Հիմ-ա-ն .	Հիմէ .	Թէմէլն .
Գ.	Հիմ-ա-ն մբ .	Հիմով .	Թէմէլ էլ .

Յորնակի

Ո.	Հիմ-ս-ս+ .	Հիմեր .	Թէմէլլար .
Ա.	Հիմ-ս-սն .	Հիմերու .	Թէմէլլարն .

S.	Հիմ-անց .	Հիմերու .	Թէմէլէրէ .
Հ.	շՀիմ-անս .	Հիմերը .	Թէմէլէրէ .
Բ.	' Հիմ-անց .	Հիմերէ .	Թէմէլէրորէ .
Գ.	Հիմ-ամբ + .	Հիմերով .	Թէմէլէր էլ .

Այսպէս կը հոլովին

Արեգակն , արեգական , Արեւ , Կիւնէլ
 Ատամն , ատամն , Ակոայ , Տէլ
 Կայծակն , կայծական , կայծակ , Եըշուրը
 Եղեմն , Եղեմն , Եղեամ , Գրազ
 Դուռն , Դրան , Դուռ , Գադու
 Գողթն , Գողթան , Գողթն (գաւառ Հայոց)
 Արտեւանուն + , արտեւանանց , Արտեւանունք
 Իրաւուն + , իրաւանց , իրաւունք , Հադդ

17. Տասներորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Գառն .	Գառնուկ .	Գուշս .
Ս.	Գառ-ին .	Գառնուկի .	Գուշսանան .
Բ.	Գառ-ին .	Գառնուկի .	Գուշսայա .
Հ.	շԳառն .	Գառնուկը .	Գուշսայոս .
Բ.	' Գառ-անէ .	Գառնուկէ .	Գուշսադան .
Գ.	Գառ-ամբ .	Գառնուկով .	Գուշս էլ .

Յորնակի

Ո.	Գառ-ին + .	Գառնուկներ .	Գուշս-լոր .
Ս.	Գառ-անց .	Գառնուկներու .	Գուշս-լորը .
Բ.	Գառ-անց .	Գառնուկներու .	Գուշս-լոր .
Հ.	շ Գառ-ին .	Գառնուկները .	Գուշս-լորը .

Բ.	' Գառ-անց .	Գառնուկներէ .	Գուշս-լորուն .
Գ.	Գառ-ամբ + .	Գառնուկներով .	Գուշս-լոր էլ .

Այսպէս կը հոլովին

Բեռն .	բեռնին ,	Բեռ ,	Ել +
Եղն ,	եղնին ,	Եղ ,	Էժէ-է-
Խաչն ,	խաչնին ,	Խաչ ,	Գայուն

18. Մետասաներորդ հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Նեղութիւն .	Նեղութիւն .	Տ-ըլլէտ .
Ս.	Նեղութ-եան .	Նեղութեան .	Տ-ըլլէցն .
Բ.	Նեղութ-եան .	Նեղութեան .	Տ-ըլլէց .
Հ.	շ Նեղութիւն .	Նեղութիւնը .	Տ-ըլլէց .
Բ.	' Նեղութ-ենէ .	Նեղութենէ .	Տ-ըլլէցն .
Գ.	Նեղութ-եամբ .	Նեղութեամբ .	Տ-ըլլէց էլ .

Յորնակի

Ո.	Նեղութիւն-+ .	Նեղութիւններ .	Տ-ըլլէլլար .
Ս.	Նեղութ-եանց .	Նեղութիւններու .	Տ-ըլլէլլարը .
Բ.	Նեղութ-եանց .	Նեղութիւններու .	Տ-ըլլէլլար .
Հ.	շ Նեղութիւն-+ .	Նեղութիւնները .	Տ-ըլլէլլար .
Բ.	' Նեղութ-եանց .	Նեղութիւններէ .	Տ-ըլլէլլարն .
Գ.	Նեղութ-եամբ .	Նեղութիւններով .	Տ-ըլլէլլար էլ .

Այսպէս կը հոլովին

Բարութիւն ,	բարութեան ,	Բարութիւն ,	Էյլլ+
Անկիւն ,	անկ-եան ,	Անկիւն ,	Գեօլլ

Արիւն ,	արեան ,	Արիւն ,	Գան
Զիւն ,	ձեան ,	Զիւն ,	Գար

19. Երկոտասասներորդ հոլովման օրինակ մը
տուր :

Եզակի

Ո.	Ուկր .	Ուկր .	Քէմէտ .
Ս.	Ուկ-եր .	Ուկրի .	Քէմէյն .
Տ.	Ուկ-եր .	Ուկրի .	Քէմէյէ .
Հ.	Չ Ուկր .	Ուկրը .	Քէմէյէ .
Բ.	Չ Ուկ-երէ .	Ուկրէ .	Քէմէյտէն .
Գ.	Ուկ-երէ .	Ուկրու .	Քէմէյէլ .

Ցոքնակի

Ո.	Ուկ-երէ .	Ուկրներ .	Քէմէյէլբ .
Ս.	Ուկ-երաց .	Ուկրներու .	Քէմէյէլբն .
Տ.	Ուկ-երաց .	Ուկրներու .	Քէմէյէլբէ .
Հ.	Չ Ուկ-երա .	Ուկրները .	Քէմէյէլբէ .
Բ.	Չ Ուկ-երաց .	Ուկրներէ .	Քէմէյէլբէնէ .
Գ.	Ուկ-երէ .	Ուկրներու .	Քէմէյէլբ էլէ .

Ասոր պէս կը հոլովին

Տարր ,	տարբէր ,	Տարր ,	իշնութ-ը
կայոր ,	կայութ ,	կայոր ,	իսկերտեր
լէտր ,	լրեր ,	լիտր ,	լէտր
դուստր ,	դասեր ,	Դուստր ,	Գըշ էլլուր

Այսպէս կը հոլովին նաեւ

Աղքիւր ,	աղքեր ,	Աղքիւր ,	Փունար
----------	---------	----------	--------

Բ. Անկանոն Հոլովմունք քանի՞ են :

20. Հ. Անկանոն հոլովմունք քանի՞ են :

Պ. Անկանոն հոլովմունք ութ են :

21. Առաջին անկանոն հոլովման օրինակ մը տար :

Եզակի

Ո.	Այր .	Երիկ մարդ .	Երէմէտ .
Ս.	Առն .	Երիկ մարդու .	Երէմէն .
Տ.	Առն .	Երիկ մարդու .	Երէմէն .
Հ.	Չ Այր .	Երիկ մարդը .	Երէմէն .
Բ.	Չ Առն .	Երիկ մարդէ .	Երէմէն .
Գ.	Արամիր .	Երիկ մարդով .	Երէմէ էլէ .

Ցոքնակի

Ո.	Արք .	Երիկ մարդիկ .	Երէմէլէլբ .
Ս.	Արանց .	Երիկ մարդոց .	Երէմէլէլբն .
Տ.	Արանց .	Երիկ մարդոց .	Երէմէլէլբէ .
Հ.	Չ Արք .	Երիկ մարդիկ .	Երէմէլէլբ .
Բ.	Չ Արանց .	Երիկ մարդերէ .	Երէմէլէլբնէ .
Գ.	Արամիր .	Երիկ մարդերով .	Երէմէլէլբ էլէ .

22. Երկրորդ անկանոն հոլովման օրինակ մը
տուր :

Եզակի

Ո.	Հայր .	Հայր .	Պապա .
Ս.	Հօր .	Հօր .	Պապանը .
Հ.	Հօր .	Հօր .	Պապայուն .

Հ.	Չ Հայր :	Հայրը .	Պապայը .
Բ.	' Հօրէ .	Հօրմէ .	Պապաբան .
Գ.	Հարբ .	Հօրմով .	Պապ էլ :

Յոքնակի

Ո.	Հարբ .	Հայրեր .	Պապալս :
Ա.	Հարց .	Հայրերու .	Պապալսըն :
Տ.	Հարց .	Հայրերու .	Պապալսը :
Հ.	Չ Հարս .	Հայրերը .	Պապալս :
Բ.	' Հարց .	Հայրերէ .	Պապալստան .
Գ.	Հարբք .	Հայրերով .	Պապալս էլ :

Այսպէս կը հոլովին

Մայր ,	մեր ,	Մայր ,	Ան-
Եղբայր ,	եղբոր ,	Եղբայր ,	Գարնդաշ

23. Երրորդ անկանոն հոլովման օրինակ մը
տուր :

Եզակի

Ո.	Քոյր .	Քոյր .	Գըշ ժարնդաշ :
Ա.	Քեռ .	Քրոջ .	Գըշ ժարնդաշն :
Տ.	Քեռ .	Քրոջ .	Գըշ ժարնդաշ :
Հ.	Չ Քոյր .	Քոյրը .	Գըշ ժարնդաշ :
Բ.	' Քեռէ .	Քրոջմէ .	Գըշ ժարնդաշն :
Գ.	Քերբ .	Քրոջմով .	Գըշ ժարնդաշ էլ :

Յոքնակի

Ո.	Քոյրք .	Քոյրեր .	Գըշ ժարնդաշն :
Ա.	Քերց .	Քոյրերու .	Գըշ ժարնդաշն :
Տ.	Քերց .	Քոյրերու .	Գըշ ժարնդաշն :

Հ.	Չ Քոյրս .	Քոյրերը .	Գըշ ժարնդաշն :
Բ.	' Քերց .	Քոյրերէ .	Գըշ ժարնդաշն :
Գ.	Քերբք .	Քոյրերով .	Գըշ ժարնդաշ էլ :

Ասոր պէս կը հոլովին , Հօրաքոյր , Մօրաքոյր .

24. Զորլորդ անկանոն հոլովման օրինակ մը
տուր :

Եզակի

Ո.	Կին .	Կին .	Գարը .
Ա.	Կնոջ .	Կնոջ .	Գարընը .
Տ.	Կնոջ .	Կնոջ .	Գարըյ .
Հ.	Չ Կին .	Կինը .	Գարըյը .
Բ.	' Կնոջէ .	Կնոջմէ .	Գարըյոն .
Գ.	Կանամք .	Կնոջմով .	Գարը էլ :
	Կամ Կնաւ .		

Յոքնակի

Ո.	Կանայք .	Կիներ .	Գարըլու .
Ա.	Կանանց .	Կիներու .	Գարըլուն .
Տ.	Կանանց .	Կիներու .	Գարըլուն :
Հ.	Չ Կանայս .	Կիները .	Գարըլու :
Բ.	' Կանանց .	Կիներէ .	Գարըլուն :
Գ.	Կանամք .	Կիներով .	Գարըլու էլ :

Ասոր պէս կը հոլովին

Տիկին , տիկնոջ , Տիկին , Գարըն , Հանը
Առնակին , առնակնոջ , Կարգած կին , Էջմ ժարը

25. Հինդերորդ անկանոն հոլովման օրինակ մը
տուր :

Եզակի

Ո.	Գիւղ .	Գիւղ .	Քեց .
Ա.	Գեղջ .	Գիւղի .	Քեցին .
Տ.	Գեղջ .	Գիւղի .	Քեցի .
Հ.	Ն Գիւղ .	Գիւղը .	Քեցին .
Բ.	՚ Գեղջէ .	Գիւղէն .	Քեցադին .
Գ.	Գիւղիւ .	Գիւղով .	Քեց էլ .

Յորնակի

Ո.	Գիւղք .	Գիւղեր .	Քեցլեր .
Ա.	Գիւղից .	Գիւղերու .	Քեցլերէ .
Տ.	Գիւղից .	Գիւղերու .	Քեցլերն .
Հ.	Ն Գիւղս .	Գիւղերը .	Քեցլերէ .
Բ.	՚ Գիւղից .	Գիւղերէ .	Քեցլերուն .
Գ.	Գիւղիւք .	Գիւղերով .	Քեցլեր էլ .

26. Վեցերորդ անկանոն հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Օր .	Օր .	Կիւն .
Ա.	Աւուր .	Օրուան .	Կիւնին .
Տ.	Աւուր .	Օրուան .	Կիւնէ .
Հ.	Ն Օր .	Օրը .	Կիւնիւ .
Բ.	՚ Օրէ .	Օրէ .	Կիւնադին .
Գ.	Աւուրը .	Օրով .	Կիւն էլ .

Յորնակի

Ո.	Աւուրք .	Օրեր .	Կիւնլեր .
Ա.	Աւուրց .	Օրերու .	Կիւնլերէ .
Տ.	Աւուրց .	Օրերու .	Կիւնլերն .

Հ.	Ն Աւուրու .	Օրերը .	Կիւնլերէ .
Բ.	՚ Աւուրց .	Օրերէ .	Կիւնլերուն .
Գ.	Աւուրբք .	Օրերով .	Կիւնլեր էլ .

27. Եօթներորդ անկանոն հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Տիւ .	Ցորեկ .	Կիւնուն .
Ա.	Տուընջեան .	Ցորեկի .	Կիւնունի-ոյն .
Տ.	Տուընջեան .	Ցորեկի .	Կիւնունի-ոյն .
Հ.	Ն Տիւ .	Ցորեկը .	Կիւնունի-ոյն .
Բ.	՚ Տուընջենէ .	Ցորեկէն .	Կիւնունի-ոյնն .
Գ.	Տուընջեամբ .	Ցորեկով .	Կիւնունի-ոյն էլ .

Յորնակի

Ո.	Տիւք .	Ցորեկներ .	Կիւնուն .
Ա.	Տուընջեանց .	Ցորեկներու .	Կիւնունի-ոյնէ .
Տ.	Տուընջեանց .	Ցորեկներու .	Կիւնունի-ոյնէ .
Հ.	Ն Տիւս .	Ցորեկները .	Կիւնունի-ոյնէն .
Բ.	՚ Տուընջեանց .	Ցորեկներէ .	Կիւնունի-ոյնէն .
Գ.	Տուընջեամբք .	Ցորեկներով .	Կիւնունի-ոյնէր էլ .

28. Ութերորդ անկանոն հոլովման օրինակ մը տուր :

Եզակի

Ո.	Ասորեստանեայ .	Ասորեստանցի .	Ասէրէստը .
Ա.	Ասորեստանոյ .	Ասորեստանցոյ .	Ասէրէստլընը .
Տ.	Ասորեստանոյ .	Ասորեստանցոյ .	Ասէրէստլընը .

Հ. ՀԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱՅ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՆ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅ .
Բ. ՀԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱՅ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻԲՆ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅԱՆ .
Գ. ՀԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱԸ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՆՂ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎԻՆ .

ՑՈՐՑԱԿԻ

Ո. Ա.ԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱՅՔ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՔ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅՔ .
Ա. Ա.ԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱՅԳ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՐԳ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅՐԳ .
Տ. Ա.ԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱՅԳ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՐԳ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅՐԳ .
Հ. Հ. Ա.ԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱՅՍ . Հ.Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՏ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅՐԳ .
Բ. Հ. Ա.ԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱՅԳ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՆԵՐԲՆ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅՐԳԱՆ .
Գ. Ա.ԱՍՊՐԵՍՏՈՎԱՆԵԱԸՔ . Ա.ԱՄՊԵԿՈՎԱՆԵՋԻՆԵՐՂ . Ա.ԵՐԵՎԱԼԵՎՈՅՔ .

→→→→→

ԹՈՒԱԿԱՆ Ա.ՆՈՒԱՆՔ

29. Հ. Ո՞ր անունները կը կոչուին թուական :
Պ. Մի , երկու , երես , եւայլն , մինչեւ բէ-ր ,

կը կոչուին բացարձակ թուական :

30. Հ. Մի , ի՞նչպէս կը հոլովի :
Պ. Մի , ուր կը հոլովի այսպէս .

Ո. Մի . Մէկ . Պէտ .
Ա. Միոջ . Մէկէն . Պէտէն .
Տ. Միում . Մէկէն . Պէտէ .
Հ. Հ. Մի . Մէկէ . Պէտէ .
Բ. ՚ Միոջէ . Մէկէն . Պէտունէ .
Գ. Միով . Մէկէղ . Պէտ .

31. Հ. Երկու , երեք , չորք , ի՞նչպէս կը հոլովին :
Պ. Երկու , երես , ար (չորս) կը հոլովին այս-
պէս .

Ո. Երկու . Երկու+ . Երկու+ .
Ա. Երկուց . Երկու+է . Երկու+է .
Տ. Երկուց . Երկու+է . Երկու+է .
Հ. Հ. Երկուս . Երկու+ը . Երկու+էն .
Բ. Հ. Երկուց . Երկու+էն . Երկու+էն .
Գ. Երկուք . Երկու+էլ . Երկու+էլ .

Ո. Երեք . Երե+ . Երե+ .
Ա. Երից . Երե+է . Երե+է .
Տ. Երից . Երե+է . Երե+է .
Հ. Հ. Երիս . Երե+ը . Երե+է .
Բ. Հ. Երից . Երե+էն . Երե+էն .
Գ. Երիւք . Երե+էլ . Երե+էլ .

Ո. Զորք . Զոր+ . Զեօրք .
Ա. Զորից . Զոր+է . Տեօրակէն .
Տ. Զորից . Զոր+է . Տեօրակ .
Հ. Հ. Զորս . Զոր+ը . Տեօրակ .
Բ. ՚ Զորից . Զոր+էն . Տեօրակէն .
Գ. Զորիւք . Զոր+էլ . Տեօրակէլ .

32. Հ. Հինգ և վեց ի՞նչպէս կը հոլովին :
Պ. Հինգ և վեց կը հոլովին այսպէս .

Եզակի	Ցորցակի
Ո.	Հինգ . Հինգք . Հինգ . Պէշ .
Ա.	Հնգիր . Հնգից . Հինգ . Պէշէն .
Տ.	Հնգիր . Հնգից . Հինգ . Պէշէ .
Հ.	Հինգ . Հինգք . Հինգ . Պէշ .
Բ.	՚ Հնգիր . ՚ Հնգից . Հինգ . Պէշէն .
Գ.	Հնգիւք . Հնգից . Հինգ . Պէշէլ .

Եզակի	Ցոքնակի	Եզակի	Ցոքնակի
Ո.	Վեց .	Վեցք .	Վեց .
Ա.	Վեցի .	Վեցից .	Վեցնշն .
Տ.	Վեցի .	Վեցից .	Վեցնշն .
Հ.	ՉՎեց .	ՉՎեցս .	Վեց .
Բ.	՚Վեցէ .	՚Վեցից .	Վեցնշն .
Գ.	Վեցիւ .	Վեցիւք .	Վեցնշն էլ .

33. Հ. Եօթն ի՞նչպէս կը հոլովի :
Պ. Եօթն , Եօթը , Եօթու , կը հոլովի այսպէս .

Եզակի	Ցոքնակի	Եզակի	Ցոքնակի
Ո.	Եօթն .	Եօթանք .	Եօթն .
Ա.	Եօթան .	Եօթանց .	Եօթնէ .
Տ.	Եօթան .	Եօթանց .	Եօթնէ .
Հ.	ՉԵօթն .	ՉԵօթանս .	Եօթն .
Բ.	՚Եօթանէ .	՚Եօթանց .	Եօթնէրն .
Գ.	Եօթամբ .	Եօթամբք .	Եօթնալ .

34. Հ. Ութ և ինն ի՞նչպէս կը հոլովին :
Պ. Ութ և ինն , ինք , տօժուռ , կը հոլովին այս-
պէս .

Եզակի	Ցոքնակի	Եզակի	Ցոքնակի
Ո.	Ութ .	Ութք .	Ութ .
Ա.	Ութի .	Ութից .	Ութնէ .
Տ.	Ութի .	Ութից .	Ութնէ .
Հ.	ՉՈւթ .	ՉՈւթս .	Ութ .
Բ.	՚Ութէ .	՚Ութից .	Ութնէ .
Գ.	Ութիւ .	Ութիւք .	Ութնալ .

Եզակի	Ցոքնակի	Եզակի	Ցոքնակի
Ո.	Ինն .	Ինունք .	Ինք .
Ա.	Ըննի .	Ըննից .	Իննէ .
Տ.	Ըննի .	Ըննից .	Իննէ .
Հ.	Չ ինն .	Չ ինունս .	Ինք .
Բ.	՚Ըննէ .	՚Ըննից .	Իննէն .
Գ.	Ըննիւ .	Ըննիւք .	Իննալ .

35. Հ. Տասն ի՞նչպէս կը հոլովի :
Պ. Տասն , տասը , ձն , կը հոլովի այսպէս .

Եզակի	Ցոքնակի	Եզակի	Ցոքնակի
Ո.	Տասն .	Տասունք .	Տասք .
Ա.	Տասին .	Տասանց .	Տասնէ .
Տ.	Տասին .	Տասանց .	Տասնէ .
Հ.	ՉՏասն .	ՉՏասունս .	Տասք .
Բ.	՚Տասնէ .	՚Տասանց .	Տասնէն .
Գ.	Տասամբ .	Տասամբք .	Տասնալ .

36. Հ. Մետասանէ մինչեւ վեշտասան ի՞նչպէս
կը հոլովին :
Պ. Մետասանէ մինչեւ վեշտասան կը հոլովին այս-
պէս .

Եզակի	Ցոքնակի	Եզակի	Ցոքնակի
Ո.	Մետասան .	Մետասանք .	Տասնշնէ .
Ա.	Մետասանի .	Մետասանից .	Տասնշնէն .
Տ.	Մետասանի .	Մետասանից .	Տասնշնէն .
Հ.	ՉՄետասան .	ՉՄետասանս .	Տասնշնէ .

Բ. ՚ Մետասանէ . ՚ Մետասանից . Տառը լիւն . Օնպէրդէն .
Գ. Մետասանիւ . Մետասանիւք . Տառնը էնզ . Օնպէր էնզ .

Երկոտասան .	Տառներիւ .	Օնպէր .
Երեքտասան .	Տառներեւ .	Օնիւշ .
Չորեքտասան .	Տառնուլրւ .	Օնպէրըն .
Հնդետասան .	Տառընիւ .	Օնպէշ .
Վեշտասան .	Տառնընշ .	Օնալիւ .

37. Հ. Եօթնեւտասանէ մինչեւ իննեւտասն ի՞նչ-
պէս կը հոլովին :

Պ. Եօթնեւտասնէ մինչեւ իննեւտասն կը հոլովին
այսպէս .

Եօթնեւտասն .	Եօթնեւտասանք .	Տառներիւ .
		Օնեւոչք .
Ա. Եօթնեւտասին .	Եօթնեւտասանց .	Տառնուենին .
		Օնեւոինն ևն .
Տ. Եօթնեւտասին .	Եօթնեւտասանց	
Հ. Ն Եօթնեւտասն .	Ն Եօթնեւտասանս .	
Բ. Յ Եօթնեւտասնէ .	Յ Եօթնեւտասանց .	
Գ. Եօթնեւտասամք .	Եօթնեւտասամքք .	

Ութեւտասն .	Տառնեւունը .	Օնսէրիւ .
Իննեւտասն .	Տառնեւինը .	Օնպէրուն .

38. Հ. Քսանէն մինչեւ իննսուն ի՞նչպէս կը հո-
լովին :

Պ. Քսանէ մինչեւ իննսուն կը հոլովին այսպէս .

Եզակի	Ցորնակի
Ո.	Քսան .
Ա.	Քսանի .
Տ.	Քսանի .
Հ.	Հ Քսան .
Բ.	՚ Քսանէ .
Գ.	Քսանիւ .

Երեսուն .	Երեսնի .	Երեսուն .	Օնուշ .
Քառասուն .	Քառասնի .	Քառասուն .	Գըդ .
Ցիսուն .	Ցիսնի .	Ցիսուն .	Էլլէ .
Վաթսուն .	Վաթսնի .	Վաթսուն .	Ալլըն .
Եօթանասուն .	Եօթանասնի .	Եօթանասուն .	Եկնիշ .
Ութսուն .	Ութսնի .	Ութսուն .	Աւուն .
Իննսուն .	Իննսնի .	Իննսուն .	Տօդսուն .

39. Հ. Հարիւրէ մինչեւ իննհարիւր ի՞նչպէս կը
հոլովին :

Պ. Հարիւրէ մինչեւ իննհարիւր կը հոլովին այս-
պէս .

Եզակի	Ցորնակի
Ո.	Հարիւր .
Ա.	Հարիւրոյ .
Տ.	Հարիւրոյ .
Հ.	Հ Հարիւր .
Բ.	՚ Հարիւրոյ .
Գ.	Հարիւրով .

Երկերիւր .	Երկուհարիւր .	Երկերու .
------------	---------------	-----------

Երեքհարիւր .	Երենարիւր .	Ի-չէ-ղ .
Չորեքհարիւր .	Չորենարիւր .	Տէօրիւր-ղ .
Հինգհարիւր .	Հինգնարիւր .	Պէչէ-ղ .
Վեցհարիւր .	Վեցնարիւր .	Ալթէ-ղ .
Եօթնհարիւր .	Եօթնարիւր .	Եւ-ու-ղէ-ղ .
Ութհարիւր .	Ութնարիւր .	Սէ-է-ղէ-ղ .
Իննհարիւր .	Ինննարիւր .	Տօդո-ղէ-ղ .

40. Հ. Հազարէ մինչեւ իննհազար ի՞նչպէս կը հոլովին :

Պ. Հազարէ մինչեւ իննհազար կը հոլովին այսպէս .

Եզակի	Յորնակի	Հազար .	Պէտ .
Ո.	Հազար .	Հազարք .	Պէտ .
Ա.	Հազարի .	Հազարաց .	Պէտէ .
Տ.	Հազարի .	Հազարաց .	Պէտէ .
Հ.	Հազար .	Հազար .	Պէտ .
Բ.	՚ Հազարէ .	՚ Հազարաց	Պէտէն .
Գ.	Հազարաւ .	Հազարօք .	Պէտ էլ .

Երկուհազար , Երեքհազար , Չորեքհազար , Հինգհազար , Վեցհազար , Եօթնհազար , Ութհազար , Իննհազար :

41. Հ. Բիւր ի՞նչպէս կը հոլովի :

Պ. Բէ-ր (տասնհազար) կը հոլովի այսպէս .

Եզակի	Յորնակի	Բիւր .	Օնդին .
Ո.	Բիւր .	Բիւրք .	Օնդին .
Ա.	Բիւրու .	Բիւրոց .	Օնդինէն .

Տ.	Բիւրու .	Բիւրոց .	Բէ-րու .	Օնդինէ .
Հ.	շ Բիւր .	շ Բիւրու .	Բէ-րը .	Օնդինէ .
Բ.	՚ Բիւրէ .	՚ Բիւրոց .	Բէ-րէն .	Օնդինէն .
Գ.	Բիւրու .	Բիւրուք .	Բէ-րուլ .	Օնդին էլ .

42. Հ. Առաջին , Երկրորդ , Երրորդ , Կայլն , ի՞նչ կը կոչուին , և ի՞նչպէս կը հոլովին :

Պ. Առաջին , Երերրորդ , Երրորդ , Կայլն , կը կոչուին դասական թուական , և կը հոլովին այսպէս .

Եզակի	Յորնակի	Առաջին .	Առաջինք .	Առաջինն .	Իլէ .
Ո.	Առաջին .	Առաջինք .	Առաջինն .	Առաջինն .	Իլէ .
Ա.	Առաջնոյ .	Առաջնոց .	Առաջնին .	Առաջնին .	Իլէն .
Տ.	Առաջնում .	Առաջնոց .	Առաջնին .	Առաջնին .	Իլէտ .
Հ.	շ Առաջին .	շ Առաջինս .	Առաջնինը .	Առաջնինը .	Իլէտ .
Բ.	՚ Առաջնմէ .	՚ Առաջնոց .	Առաջնին .	Առաջնին .	Իլէրէն .
Գ.	Առաջնով .	Առաջնովք .	Առաջնով .	Առաջնով .	Իլէ էլ .

Եզակի	Յորնակի	Երկրորդ .	Երկրորդք .	Երկրորդէ .
Ո.	Երկրորդ .	Երկրորդք .	Երկրորդէ .	Ի+ինճէ .
Ա.	Երկրորդէ .	Երկրորդաց .	Երկրորդէ .	Ի+ինճին .
Տ.	Երկրորդում .	Երկրորդաց .	Երկրորդէ .	Ի+ինճէլ .
Հ.	՚ Երկրորդ .	՚ Երկրորդու .	Երկրորդէ .	Ի+ինճիի .
Բ.	՚ Երկրորդէ .	՚ Երկրորդաց .	Երկրորդէ .	Ի+ինճին .
Գ.	Երկրորդաւ .	Երկրորդօք .	Երկրորդէ .	Ի+ինճէլ .

Այսպէս կը հոլովին , Երրորդ , Չորրորդ , և բոլոր Երրորդ վերջաւորած թուական անուանք :

43. Հ. Երկրորդին կամ Երկրորեան ի՞նչպէս կը հոլովի :

Պ. Երկու+ին կամ Երկու+եան , Երկու+ին ալ , Ի+էսէ ուէ ,
Կը հոլովի այսպէս .

Յոքակի

Ո. Երկորին կամ Երկորեան .	Երկու+ին ալ Ի+էսէ ուէ .
Ո. Երկոցուն կամ Երկոցունց .	Երկու+ին ալ Ի+էսէնէ ուէ .
Տ. Երկոցուն կամ Երկոցունց .	Երկու+ին ալ Ի+էսէնէ ուէ .
Հ. ՉԵրկոսին կամ ՉԵրկոսեան .	Երկու+ին ալ Ի+էսէ ուէ .
Բ. ՅԵրկոցունց .	Երկու+ին ալ Ի+էսէնտէնուէ .
Գ. Երկոբումբը .	Երկու+ով ալ Ի+էսէ Էլուէ .

Այսպէս կը հոլովին , Երեքեան , Զորեքեան ,
և բոլոր եւեւն վերջաւորած բառեր :

43. Հ. Ոմն , ոք , իմն , ինչ , ի՞նչ կը կոչուին :

Պ. Ոճ , ու , էճ , ինւ , կը կոչուին մասնական
անուն :

44. Հ. Ոմն , ոք , իմն , ինչ , ի՞նչպէս կը հոլո-
վին :

Պ. Ոմն ոք , ուիւ , պիրիսի , իմն , ինչ , բան ու
կը հոլովին այսպէս .

Եզակի Եզակի Յոքակի Եզակի

Ո. Ոմն .	Ոք .	Ոմանք .	Իմն կամ ինչ .
Ո. Ումեմն .	Ումուք .	Ումանց .	Իրիք .
Տ. Ումեմն .	Ումեք .	Ումանց .	Իմիք .
Հ. ՉՈմն .	ՉՈք .	ՉՈմանս .	Չ իմն կամ ինչ .
Բ. յ Ումեմնէ .	յ Ումեքէ .	յ Ումանց .	յ իմեմնէ .
Գ. Ումամք .	Ումամք .	Ումամք .	Իրիք .

45. Հ. Ո՞վ , ո՞ , ո՞ր , զի՞նչ , ի՞նչ կը կոչուին :

Պ. Ո՞վ , ո՞ , ո՞ր , զի՞նչ կը կոչուին հարցական
անուն :

46. Հ. Ասոնք ի՞նչպէս կը հոլովին :

Պ. Ասոնք կը հոլովին այսպէս .

Եզակի Եզակի Եզակի Յոքակի Յոքակի

Ո. Ո՞վ .	Ո՞ .	Ո՞ր .	Ո՞րք .	Զի՞նչ .
Ո. Որո՞յ .	Ո՞յլ .	Որո՞յ .	Որո՞ց .	Է՞ր .
Տ. Որո՞ւմ .	Ո՞ւմ .	Որո՞ւմ .	Որո՞ց .	Ի՞մ .
Հ. ՉՈ՞վ .	ՉՈ՞ .	ՉՈ՞ր .	ՉՈ՞րս .	Զի՞նչ .
Բ. յ Որմէ՞ .	յ Ումմէ՞ .	յ Որմէ՞ .	յ Որո՞ց .	ամ իմէ՞ .
Գ. Որո՞վ .	Որո՞վ .	Որո՞վ .	Որո՞վք .	Ի՞ւ .

→→→

2. ԴԵՐԱՆՈՒՆ

47. Հ. Ես , Դու , Նա , Ինքն , Իւր , ի՞նչ կը կոչ-
ուին և ի՞նչպէս կը հոլովին :

Պ. Ես , Ես , պէն . Դու , Դուն , սէն , Նա , ան ,
օ , Ինքն , ինտ , քէնտի , կը կոչուին Էտիւն դերանուն
և կը հոլովին այսպէս .

Եզակի Յոքակի Եզակի Յոքակի

Ո. Ես .	Մեք .	Դու .	Դուք .
Ո. Իմ .	Մեր .	Գու .	Զեր .
Տ. Ինձ .	Մեզ .	Գեզ .	Զեզ .
Հ. ՉԻս .	ՉՄզ .	Չ ԳԵզ .	Չ ԶԵզ .
Բ. յ Ինէն .	յ Մէզն .	յ Գէզն .	յ ԶԵզն .
Գ. Ինեւ .	Մեզք .	Գեզւ .	Զեզք .

Եզակի	Յորբնակի	Եզակի	Յորբնակի
Ո. Նա .	Նոքա .	Ինքն .	Ինքեանք .
Ա. Նորա .	Նոցա .	Ինքեան .	Ինքեանց .
Տ. Նմա .	Նոցա .	Ինքեան .	Ինքեանց .
Հ. ՆՆա .	Նոսա .	Նինքն .	Նինքեանս .
Բ. Նմանէ .	Նոցանէ .	Նինքնէ .	Նինքեանց .
Գ. Նովաւ .	Նոքօք .	Ինքեամբ .	Ինքեամբք .

Ն-ին պէս կը հոլովի Սա, առ, պու . Դա,
որ, շու :

48. Հ. Իւր, էր, քէնտի . Միմեանց, իրերաց,
էրու, պիրիպիրի, ինչպէս կը հոլովին :

Պ. Իւր, մուանց, էրէրու կը հոլովին այսպէս .

Եզակի	Յորբնակի	Եզակի	Յորբնակի
Ո. Զունի .	Զունի .	Զունի .	Զունի .
Ա. իւր, իւրեան .	իւրեանց .	Միմեանց .	իրերաց .
Տ. իւր, իւրեան .	իւրեանց .	Միմեանց .	իրերաց .
Հ. Նիւր .	Նիւրեանս .	ՆՄիմեանս .	Նիրեարս .
Բ. Նիւրմէ .	Նիւրեանց .	ՆՄիմեանց .	Նիրերաց .
Գ. Իւրև, իւրեամբ .	իւրեամբք .	Միմեամբք .	իրերօք .

49. Հ. Այս ի՞նչ կը կոչուի և ի՞նչպէս կը հոլովի :

Պ. Այս կը կոչուի ցուցական ածոկան, և կը հոլովի այսպէս .

Եզակի	Յորբնակի
Ո. Այս .	Այսք, այսորիկ .
Ա. Այսր, այսորիկ .	Այսց, այսոցիկ .

Տ.	Այսմ, այսմիկ .	Այսց, այսոցիկ .
Հ.	ՆԱյս .	ՆԱյս, պայսոսիկ .
Բ.	ՅԱյսմ, յայսմանէ .	ՅԱյսց, յայսցանէ .
Գ.	Այսու, այսուիկ .	Այսու, այսուիկք .

Այսին պէս կը հոլովին, Այն, ան, օ . Այդ,
ո՞ւ, շու :

50. Հ. իմ, Քո, Մեր, Զեր, իւր, ի՞նչ կը կոչուին, և ի՞նչպէս կը հոլովին :

Պ. իմ, էս, պէնիմ. Քո, ո՞ւ, սէնին . Մեր,
Քր, պիղիմ. Զեր, ներ, սիղին . իւր, էր, քէնտինին, կը կոչուին ցուցական ածոկան, և կը հոլովին այսպէս .

Եզակի

Ո. իմ .	Քո .	Մեր .	Զեր .	իւր .
Ա. իմց .	Քոց .	Մերոց .	Զերոց .	իւրոց .
Տ. իմում .	Քում .	Մերում .	Զերում .	իւրում .
Հ. Նիւր .	Նիւրու .	ՆՄիմուն .	Նիրու .	Նիւրու .
Բ. Նիւրմէ .	Նիւրումէ .	ՆՄիմումէ .	Նիրումէ .	Նիւրումէ .
Գ. Իմով .	Քով .	Մերով .	Զերով .	իւրով .

Յորբնակի

Ո. իմք .	Քոյք .	Մերք .	Զերք .	իւրք .
Ա. իմց .	Քոց .	Մերոց .	Զերոց .	իւրոց .
Տ. իմում .	Քում .	Մերում .	Զերում .	իւրում .
Հ. Նիւր .	Նիւրու .	ՆՄիմուն .	Նիրու .	Նիւրու .
Բ. Նիւրմէ .	Նիւրումէ .	ՆՄիմումէ .	Նիրումէ .	Նիւրումէ .
Գ. Իմով .	Քով .	Մերով .	Զերով .	իւրով .

54. Հ. Նոյն , ի՞նչպէս կը հոլովի :

Պ. Նոյն , այս , հէման օ . այսպէս կը հոլովի .

Եզակի	Յորնակի
Ո. Նոյն .	Նոյնք .
Ս. Նորին :	Նոցին .
Տ. Նմին .	Նոցին .
Հ. Նոյն .	Նոսին .
Բ. ՚Նմին .	՚Նոցունց .
Գ. Նովին .	Նոքիսբք .

Նոյն ին պէս կը հոլովին Սոյն , Դոյն :

—*—*—*

Բ. Ա. 8

52. Հ. Ի՞նչ տեսակ բառեր կը կոչուին բայ :

Պ. Բայ , կը կոչուին այն տեսակ բառեր որ
բայ և ընել կամ բայ կը ցուցնեն , ինչպէս , սիրել ,
սիրուել :

53. Հ. Բայերը քանի՞ բան ունին :

Պ. Բայերն ունին նիւ , դեմ , եղանակ , ժամա-
նակ և շաբաթանեան :

54. Հ. Բայերուն թիւն ի՞նչ է :

Պ. Բայերուն թիւն է եղանակն և ժամանակն . Ես
եւ սիրեմ , եղակի է . Մենակ և սիրենա , յորնակի է :

55. Հ. Դէմք ի՞նչ է , և քանի՞ է :

Պ. Դէմք գործ մը ընողն է , և երեք է , ա-

ռազբն դէմք՝ կը սիրեմ (ես) , երկրորդ դէմք՝ կը
սիրես (գուն) , երրորդ դէմք՝ կը սիրէ (նա) . Նոյն-
պէս յորնակին :

56. Հ. Եղանակը քանի՞ է :

Պ. Եղանակը չորս է , ասհանական , հրամայական ,
սորոշական և աներեայն :

57. Հ. Ժամանակը քանի՞ է :

Պ. Ժամանակը երեք է , ներկայ , անցեալ , աղաւանէ :
Անցեալը կրկին է , անկատար անցեալ և կատարեալ անցեալ :

58. Հ. Բայերուն լծորդութիւնը քանի՞ է :

Պ. Բայերուն լծորդութիւնը ար է . ռազբն՝
եմ , ինչպէս՝ սիրեմ . երկրորդ՝ իմ , ինչպէս՝ սիրիմ .
երրորդ՝ ամ , ինչպէս՝ աղամ , արրորդ՝ ում , ինչպէս՝
թողում : Ամէն լծորդութեան բայ տարբեր կեր-
պով կը խոնարհի . այսինքն՝ կը փոխուի :

59. Հ. Քանի՞ տեսակ բայ կայ :

Պ. Զարս տեսակ բայ կայ , 1. Էական , 2. Ներ-
քործական , 3. Կրաւորական , 4. Զեղս+ :

4. ԷԱԿԱՆ ԲԱՅ

60. Հ. Էական բայը ո՞րն է և ի՞նչպէս կը խո-
նարհի :

Պ. Էական բայն է և , և կը խոնարհի այս-
պէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ
Ներկայ Անց. անկ. Անց. կատար.
(Ես) Եմ. Եմ , Եմ . Էկ . Էկ . Էրէմ . Եղէ , Եցա , օլուում .
(Դու) Ես . Էկ . Էկ . Եղէր . Եղեր .

(Եա)	ի :	կր :	Եղեւ :
(Մէք)	Եմք :	կաք :	Եղաք :
(Դուք)	Եք :	եկք :	Եղէք :
(Նոքա)	Են :	եին :	Եղեն :

Ապահնի

Եղեց :	պէտի ըլլայ .	օլանաղլայ .
Եղիցիս :	պէտի ըլլայ .	օլանադան .
Եղիցի :	պէտի ըլլայ .	օլանադ .
Եղիցուք :	պէտի ըլլայ .	օլանայը .
Եղիջիք :	պէտի ըլլայ .	օլանադը .
Եղիցին :	պէտի ըլլան .	օլանադլան .

Հրամայ. Եղան.

Ստորադ. Եղան.

Եղիշիր ,	Եղիր ,	օլ .	Եցեմ .	ըլլայ .	օլայը .
մի լինիր .	մի ըլլայ .	օլա .	Եցես .	ըլլա .	օլան .
Եղերուք ,	Եղիտ .	օլան .	Եցէ .	ըլլա .	օլան .
մի լինիք .	մի ըլլատ .	օլայը .	Եցեմք .	ըլլան + .	օլալայ .
			Եցէք .	ըլլա + .	օլանընըլ .
			Եցեն .	ըլլան .	օլաննըլը .

2. Ներգործական , 3. Կրպիորսական Եկ 4. Զեջոր ԲԱՑ

61. Հ. Ներգործական , կրաւորական և չէղոք բայ
ի՞նչ է :

Պ. Ներգործական կ'ըսուի այն բայը որ բան ճէ
՛նել կը ցուցնէ , ինչպէս ուրեւ : Ամէն ներգործա-

կան բայ ունի իրարական որ կը ցուցնէ ըլլալ ու-
րիշէն , ինչպէս սիրուիլ : Չէղոք բայն ալ կը ցու-
ցնէ բան մը ՛նել , բայց չէղոք բային կրաւորա-
կանը չըլլար . ինչպէս , հասնել չէղոք բայ է , չըս-
ուիր հասնուիլ :

62. Հ. Առաջին լծորդութեան , կամ էս վերջա-
ւորած բայեր ի՞նչպէս կը խոնարհին :

Պ. Առաջին լծորդութեան կամ եմ վերջաւո-
րած բայեր , ինչպէս սիրէմ , կը խոնարհին այս-
պէս .

Ասմիանական եղանակ , ներկայ

Եղակի

(Եա)	Սիրէմ .	իւ սիրէմ .	սէլէրէմ .
(Դու)	Սիրէմ .	իւ սիրէմ .	սէլէրէմն .
(Նո)	Սիրէ .	իւ սիրէ .	սէլէր .

Յորնակի

(Ու+)	Սիրէմ .	իւ սիրէն + .	սէլէրէլ .
(Դո+)	Սիրէմ .	իւ սիրէն + .	սէլէրէնէլ .
(Նո+)	Սիրէն .	իւ սիրէն .	սէլէրէլը .

Անցեալ անկատար

Սիրէտ .	իւ սիրէտ .	սէլէրէտէմ .
Սիրէտը .	իւ սիրէտը .	սէլէրէտէն .
Սիրէտ .	իւ սիրէտ .	սէլէրէտր .
Սիրէտն .	իւ սիրէտն .	սէլէրէտնէմ .
Սիրէտ + .	իւ սիրէտ + .	սէլէրէտնէլ .
Սիրէտն .	իւ սիրէտն .	սէլէրէտնէլը .

Անցեալ կատարեալ

Սիրեցի .	սիրեցի .	սէլզուիս .
Սիրեցեր .	սիրեցեր .	սէլզուին .
Սիրեցյ .	սիրեց .	սէլզուի .
Սիրեցաւ .	սիրեցին .	սէլզուին .
Սիրեցեւ .	սիրեցիւ .	սէլզուին .
Սիրեցն .	սիրեցին .	սէլզուին .

Ապառնի

Սիրեցյ .	սիրեց .	սէլզուիս .
Սիրեցես .	» սիրես .	սէլզուիս+սին .
Սիրեցյ .	» սիրե .	սէլզուի+ .
Սիրեցաւ .	» սիրեն .	սէլզուին .
Սիրեցեւ .	» սիրեւ .	սէլզուին .
Սիրեցն .	» սիրեն .	սէլզուին+լըր .

Հրամայական եղանակ

(Դաս) Սիրե .	Սիրե .	սիր .
(Դաս) Սիր Սիրե .	մի սիրե .	սէլզու .
(Դաս+) Սիրեցեւ .	սիրեցեւ .	սէլզուիլ .
(Դաս+) Սիր Սիրեւ .	մի սիրեւ .	սէլզուին .

Ստորադասական եղանակ

Սիրեցյ .	սիրեց .	սէլզուիս .
Սիրեցե .	սիրես .	սէլզուին .
Սիրեց .	սիրե .	սէլզուի .
Սիրեցեւ .	սիրեն .	սէլզուին .
Սիրեցեւ .	սիրեւ .	սէլզուին .
Սիրեցն .	սիրեն .	սէլզուին .

Աներեւոյք

Սիրեւ .	սիրեւ .	սէլզու .
Անցեալ ընդունելարիւն		
Սիրեւա .	սիրա .	սէլզու .
Ապառնի ընդունելարիւն		
Սիրեւա .	սիրա .	սէլզու .

Սէրեւին սլէս կը խոնարհին էւ վերջաւորած
բայերը :

Ներգործական

Գործեմ . գործեցի . գործես . կը գործեմ . էւլէրէմ .
Կոչեմ . կոչեցի . կոչես . կը կոչեմ . շուրբըըմ .

Զեզոր

Ժամանեմ .	ժամանեցի .	ժամանես .	կը համանէմ .
Աղաղակեմ .	աղաղակեցի .	աղաղակես .	կը պարամ .
			պարամըմ .

63. Հ. Սիրեմին կը առաջականն ի՞նչպէս կ'ըլլայ :
Պ. Սէրեւին կը առաջականը կ'ըլլայ այսպէս .

Ասմանական եղանակ , ներկայ

Սիրէ .	կը սիրաւէմ .	սէլզուրէմ .
Սիրէ .	կը սիրաւէ .	սէլզուրէն .
Սիրէ .	կը սիրաւէ .	սէլզուրէ .
Սիրէւ .	կը սիրաւէն .	սէլզուրէն .

Սիրէ+.	կը սիրուէ+.	մէ զիւլունէնէր.
Սիրէ+.	կը սիրուէն.	մէ զիւլուէր.
Անցեալ անկատար		
Սիրէէ.	կը սիրուէէ.	մէ զիւլուէրէրէ.
Սիրէէր.	կը սիրուէէր.	մէ զիւլուէրոն.
Սիրէր.	կը սիրուէր.	մէ զիւլուէրն.
Սիրէա+.	կը սիրուէնա+.	մէ զիւլուէրոնէ+.
Սիրէէ+.	կը սիրուէէ+.	մէ զիւլուէրոնէն.
Սիրէէն.	կը սիրուէէն.	մէ զիւլուէրոնէր.
Անցեալ կատարեալ		
Սիրէցայ.	սիրուէցայ.	մէ զիւլուէց.
Սիրէցաբ.	սիրուէցաբ.	մէ զիւլուէն.
Սիրէցա-	սիրուէցա-	մէ զիւլուէտ.
Սիրէցա+.	սիրուէցա+.	մէ զիւլուէտ+.
Սիրէցաա+.	սիրուէցաա+.	մէ զիւլուէնէ+.
Սիրէցան.	սիրուէցան.	մէ զիւլուէնէր.
Ապառնի		
Սիրէցաց.	սիրուէցէ.	մէ զիւլուէցէ.
Սիրէցէ.	» սիրուէէ.	մէ զիւլուէտ+էն.
Սիրէցէ.	» սիրուէէ.	մէ զիւլուէտ+.
Սիրէցու+.	» սիրուէն+.	մէ զիւլուէնէ.
Սիրէցզ+.	» սիրուէչ+.	մէ զիւլուէնէ.
Սիրէցին.	» սիրուէին.	մէ զիւլուէնէ+լու.
Հրամայական եղանակ		
Սիրէաց.	սիրուէ.	մէ զիւլ.
Մէ Սիրէր.	մէ սիրուէր.	մէ զիւլէ.
Սիրէցուու+.	սիրուէցէ+.	մէ զիւլուէնէլ.
Մէ Սիրէէ+.	մէ սիրուէէ+.	մէ զիւլուէնէլ.

Ստորադասական եղանակ		
Սիրէցէ.	սիրուէ.	մէ զիւլուէ.
Սիրէցէ.	սիրուէ.	մէ զիւլուէն.
Սիրէցէ.	սիրուէ.	մէ զիւլուէտ.
Սիրէցէ.	սիրուէ.	մէ զիւլուէն+.
Սիրէցէ.	սիրուէ.	մէ զիւլուէտ+.
Սիրէցէն.	սիրուէ.	մէ զիւլուէտ+էն.
Անցեալ ընդունելութիւն		
Սիրէւ-	սիրու-	մէ զիւլէ+.
Սիրէւ-	սիրու-	մէ զիւլէտ.
Ապառնի ընդունելութիւն		
Սիրէւց.	սիրուէլու.	մէ զիւլէհէ+.
64. Հ. Անեմ վերջաւորած բայեր ի՞նչպէս կը խոնարհի :		
Պ. Անէս վերջաւորած բայեր, ի՞նչպէս ուշա- նէս, կը տեսնեմ, կեօրէյօրու-մ, կը խոնարհին այս- պէս .		
Ասհմանական եղանակ, ներկայ		
Տեսանէ.	Տեսանէմ.	
Տեսանէս.	Տեսանէտ.	
Տեսանէտ.	Տեսանէն.	
Անցեալ անկատար		
Տեսանէի.		Տեսանէտ+.

Տեսանէլք .
Տեսանէր .

Տեսանէլք +.
Տեսանէլք ն.

Անցեալ կատարեալ

Տեսէ .
Տեսէր .
Տես , էսէս .

Տեսա+.
Տեսէ+.
Տեսէն .

Ապառնի

Տեսէց .
Տեսչէս .
Տեսչէ .

Տեսչու+.
Տեսչէ+.
Տեսչէն .

Հրամայական եղանակ

Տես .
Մի Տեսանէր .

Տեսէ+.
Մի Տեսանէ+

Ստորադասական եղանակ

Տեսանէցէ .
Տեսանէցէ .
Տեսանէցէ .

Տեսանէցէն .
Տեսանէցէ+.
Տեսանէցէն .

Աներենոյք
Անցեալ ընդունելուրին
Ապառնի ընդունելուրին

Տեսանէլ .
Տեսէլ .
Տեսանէլց

Ասոր պէս կը խոնարհին անէս վերջաւորած բա-
յերը :

Ներգործական

Հատանէմ . հատէ . հատ կը կարէ . ուսէրէ .
Սպահանէմ . սպահէ սպահ կը մոշնէ . էօլութէրէ .

Զեզոր

Ելանէ . Էլէ . Ել . Կ'ելլէ . Հարաբլա .
Անցանէ . անցէ . անց . կ'անցնէ . կ'անցրէ .

65. Հ. Անեմ վերջաւորած բայերուն կրաւորա-
կանն ի՞նչպէս կ'ըլլայ :

Պ. Անէմ վերջաւորած բայերուն կրաւորա-
կանը կ'ըլլայ այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Տեսանէր . Ի՛ւ ուեսնուէ .
Տեսանէս . Ի՛ւ ուեսնուէ .
Տեսանէ . Ի՛ւ ուեսնուէ .
Տեսանէն . Ի՛ւ ուեսնուէն .
Տեսանէ+ . Ի՛ւ ուեսնուէ .
Տեսանէն . Ի՛ւ ուեսնուէն .

Անցեալ անկատար

Տեսանէի . Ի՛ւ ուեսնուէի .
Տեսանէիր . Ի՛ւ ուեսնուէիր .
Տեսանէր . Ի՛ւ ուեսնուէր .
Տեսանէս+ . Ի՛ւ ուեսնուէս+ .
Տեսանէ+ . Ի՛ւ ուեսնուէ+ .
Տեսանէն . Ի՛ւ ուեսնուէն .

Անցեալ կատարեալ

Տեսայ . աւեսնուէցայ .
Տեսար . աւեսնուէցար .
Տեսառ . աւեսնուէցառ .

Տեսաւ.	Դեմունեցան+.
Տեսայ+.	Դեմունեցա+.
Տեսան.	Դեմունեցան.

Ապառնի

Տեսայց.	Պէտք Դեմունեցմ.
Տեսցիւ.	» Դեմունեցմ.
Տեսցէ.	» Դեմունեցմ.
Տեսցու+.	» Դեմունեցմ+.
Տեսցի+.	» Դեմունեցմ+.
Տեսցին.	» Դեմունեցմն.

Հրամայական եղանակ

Տեսէր.	Դեմունեց.
Մի Տեսանէր.	Ու Դեմունեցը.
Տեսորուու.	Դեմունեցմ.
Մի Տեսանէր+.	Ու Դեմունեցմ+.

Ստորադասական եղանակ

Տեսանէցիմ.	Դեմունեցմ.
Տեսանէցիս.	Դեմունեցմ.
Տեսանէցի.	Դեմունեցմ.
Տեսանէցին.	Դեմունեցմ+.
Տեսանէցի+.	Դեմունեցմ+.
Տեսանէցին.	Դեմունեցմն.

Աներենոյր

Տեսանէլ.	Դեմունեցլ.
Անցեալ ընդունելուրին	
Տեսեալ.	Դեմունեցմ.

Ապառնի ընդունելուրին	Դեմունեցլու.
----------------------	--------------

66. Հ. Ուցանեմ վերջաւորած բայերն ի՞նչպէս
կը խոնարհի :

Պ. Ուցանեմ վերջաւորած բայերն, ինչպէս
հարստացանէմ, կ'ընծայեմ, սունաբը կը խոնարհին այս-
պէս .

Անհմանական եղանակ, ներկայ

Մատուցանէմ.	Մատուցանէմ.
Մատուցանէս.	Մատուցանէս.
Մատուցանէ.	Մատուցանէ.

Անցեալ անկատար

Մատուցանէմ.	Մատուցանէմ.
Մատուցանէէր.	Մատուցանէէր.
Մատուցանէր.	Մատուցանէին.

Անցեալ կատարեալ

Մատուցի.	Մատուցանէտ.
Մատուցիր.	Մատուցանէիտ.
Մատուցի.	Մատուցանէն.

Ապառնի

Մատուցից.	Մատուցանէտ+.
Մատուցիցն.	Մատուցանէիտ+.
Մատուցից.	Մատուցանէն.

Հրամայական Եղանակ

Մատու.	Մատուցել.
Մի Մատուցաներ.	Մի Մատուցանեւ.

Ստորադասական Եղանակ

Մատուցանեցւ.	Մատուցանիցւ.
Մատուցանիցւ.	Մատուցանից.
Մատուցանից.	Մատուցանիցւ.

Աներեւոյք	Մատուցանել
Անցեալ ընդունելուրին	Մատուցեալ.
Ապառնի ընդունելուրին	Մատուցանելոց.

Ասոր պէս կը խոնարհին ուցանեմ վերջաւորած
բայերը.

Դարձուցանեմ. դարձուց. դարձոց. դարձ. իւ
դարձնեմ պէտութէրիցիւմ:

Համուցանեմ. համուց. համոց. համո. իւ հա-
մուցանեմ. էօրերիմ:

67. Հ. Ուցանեմ վերջաւորած բայերուն կրաւո-
րականն ինչպէս կ'ըլլայ:

Պ. Ուցանեմ վերջաւորած բայերուն կրաւո-
րականը կ'ըլլայ այսպէս.

Սահմանական Եղանակ, Աերկայ

Մատուցանեմ.	Մատուցանից.
Մատուցանիւ.	Մատուցանիւ.
Մատուցանի.	Մատուցանին.

Անցեալ անկատար

Մատուցանել.	Մատուցանեաւ.
Մատուցանելի.	Մատուցանելի.
Մատուցանելը.	Մատուցանելն.

Անցեալ կատարեալ

Մատուցայ.	Մատուցաւ.
Մատուցար.	Մատուցայր.
Մատուցա-	Մատուցան.

Ապառնի

Մատուցաց.	Մատուցուաւ.
Մատուցիւ.	Մատուցիւ.
Մատուցի.	Մատուցին.

Հրամայական Եղանակ

Մատուցել.	Մատուցարուաւ.
Մի Մատուցանել.	Մի Մատուցանելի.

Ստորադասական Եղանակ

Մատուցանեցւ.	Մատուցանիցել.
Մատուցանիշ.	Մատուցանիշի.
Մատուցանին.	Մատուցանին.

Աներեւոյք	Մատուցանել
Անցեալ ընդունելուրին	Մատուցեալ.
Ապառնի ընդունելուրին	Մատուցանել.

Բ. ԼՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

68. Հ. Իմ վերջաւորած բայեր ի՞նչպէս կը խռնարհին :

Պ. Իմ վերջաւորած բայեր, ինչպէս իօսէմ, կը խօսիմ, ուստիւմ, կը խոնարհին այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Խօսէմ.	Խօսէմ.
--------	--------

Խօսէմ.	Խօսէմ.
--------	--------

Խօսէմ.	Խօսէմ.
--------	--------

Անցեալ անկատաք

Խօսէմ.	Խօսէմ.
--------	--------

Խօսէմ.	Խօսէմ.
--------	--------

Խօսէմ.	Խօսէմ.
--------	--------

Անցեալ կատարեալ

Խօսէցայ.	Խօսէցայ.
----------	----------

Խօսէցար.	Խօսէցայ.
----------	----------

Խօսէցաւ.	Խօսէցան.
----------	----------

Ապանի

Խօսէցայ.	Խօսէցան.
----------	----------

Խօսէցէմ.	Խօսէցան.
----------	----------

Խօսէցայ.	Խօսէցան.
----------	----------

Հրամայական եղանակ

Խօսէայ.	Խօսէցան.
---------	----------

Մի Խօսէմ.	Մի Խօսէմ.
-----------	-----------

Ստորադասական եղանակ

Խօսէմէմ.

Խօսէցէմ.

Խօսէցէմ.

Խօսէցէմ.

Աներեւոյք

Խօսէլ.

Անցեալ ընդունելուրիւն

Խօսէտ.

Ապանի ընդունելուրիւն

Խօսէլոյ.

Խօսէմին պէս կը խոնարհին էմ վերջաւորած բայերը :

Ներզործական

Դատիմ.	Դատեցայ.	Կը Շարեմ.	Հերապետիմ.
--------	----------	-----------	------------

Կամիմ.	Կամեցայ.	Կողմէմ.	Հաներիմ.
--------	----------	---------	----------

Զեզոր

Աշխատիմ.	աշխատեցայ.	կաշխառիմ.	Հաւաքը.
----------	------------	-----------	---------

Ապրիմ.	ապրեցայ.	կապրիմ.	Էաշաքը.
--------	----------	---------	---------

69. Հ. Անիմ վերջաւորած բայեր ի՞նչպէս կը խոնարհին :

Պ. Անէմ վերջաւորած բայեր, ինչպէս ուստիւմ, կը սորվիմ, եւրէնէրէմ կը խոնարհին այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Ուսանիմ.

Ուսանիմ.

Ուսանին.

Ուսանին.

Ուսանին.

Ուսանին.

Անցեալ անկատար

Ուսանէի .	Ուսանէադ .
Ուսանէիք .	Ուսանէիք .
Ուսանէր .	Ուսանէին .

Անցեալ կատարեալ

Ուսայ .	Ուսած .
Ուսաբ .	Ուսայդ .
Ուսաւ .	Ուսան .

Ապառնի

Ուսայց .	Ուսցուտ .
Ուսցիւ .	Ուսցիդ .
Ուսցի .	Ուսցին .

Հրամայական եղանակ

Ուսէր .	Ուսարուտ .
Մի Ուսանէր .	Մի Ուսանէդ .

Ստորադասական եղանակ

Ուսանէցէմ .	Ուսանէցէմ .
Ուսանէցէն .	Ուսանէցէն .
Ուսանէցէ .	Ուսանէցէն .

Աներենոյք

Անցեալ ընդունելուրին

Ապառնի ընդունելուրին

Ուսանիմին պէս կը խոնարհին անէմ վերջաւորած բայեր :

Ներգործական

Ծնանէմ .	ծնայ .	ծնէր .	իւ ծնէմ .	ոօշարըմ .
Ակնանէմ .	ակնայ .	ակնէր .	իւ ակնէմ .	ոաշարըմ .

Զեզոր

Բուսանէմ .	բուսայ .	բուսէր .	իւ բուսանէմ .	պէթէրէմ .
Մեռանէմ .	մեռայ .	մեռէր .	իւ մեռանէմ .	էօլէրէմ .

70. Հ. Իմ և անիմ վերջաւորած բայերուն կը բաւորականն ի՞նչպէս կըլլայ :

Պ. Իմ և անիմ վերջաւորած բայերուն կըաւորականը ներգործականին պէս է :

Գ. Խօրբանթիւն

71. Հ. Ամ վերջաւորած բայերն ի՞նչպէս կը խոռնարհին :

Պ. Ամ վերջաւորած բայեր , ինչպէս աղամ , կ'աղամ , էյէտէրէմ , կը խոնարհին այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Աղամ .	Աղամ .
Աղամ .	Աղամ .
Աղայ .	Աղան .

Անցեալ անկատար

Աղայէ . Աղամադ .

Ա.Ղայեր .	Ա.Ղայեր .
Ա.Ղայր .	Ա.Ղայեն .
	Անցեալ կատարեալ
Ա.Ղայեն .	Ա.Ղայեն .
Ա.Ղայեն .	Ա.Ղայեն .
Ա.Ղայ .	Ա.Ղայ .
	Ա.պառ.նի
Ա.Ղայեց .	Ա.Ղայեց .
Ա.Ղայեն .	Ա.Ղայեն .
Ա.Ղայեն .	Ա.Ղայեն .
	Հրամայական եղանակ
Ա.Ղ .	Ա.Ղայեր .
Մ/ Ա.Ղ .	Մ/ Ա.Ղայ .
	Ստորադասական եղանակ
Ա.Ղայեց .	Ա.Ղայեց .
Ա.Ղայեն .	Ա.Ղայեն .
Ա.Ղայեն .	Ա.Ղայեն .
Ա.ներենոք	Ա.Ղ .
Անցեալ ընդունելուրին	Ա.Ղայեն .
Ա.պառ.նի ընդունելուրին	Ա.Ղայ .
Ա.Ղայ . ին պէս կը խոնարհին ամ վերջաւորած բայերը :	
Ներգործական	

Կարդա՞մ . Կարդա՞մ . Կարդա՞մ . կը կա՞լէ՞մ . շաբաթը .
Լա՞մ . լա՞մ . լա՞մ . կը լա՞մ . աղլաթը .

		Զեզոր
կամ .	կացէ .	կաց .
գնամ .	գնացէ .	կը կենամ .
		առ-բո-բում .
72. Հ. Ա.մ վերջաւորած բայերուն կրաւորականն ի՞նչպէս կ'ըլլայ :		
Պ. Ա.մ վերջաւորած բայերուն կրաւորակա- նը կ'ըլլայ այսպէս .		
		Սահմանական եղանակ , ներկայ
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկմ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկմ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկմ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկ .
		Անցեալ անկատար
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկմ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկմ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկմ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկ .
Ա.Ղամ .		կ'աղամուկ .
		Անցեալ կատարեալ
Ա.Ղամա .		աղամանեցայ .
Ա.Ղամա .		աղամանեցար .
Ա.Ղամա .		աղամանեցա-

աղամանեցայ .
աղամանեցար .
աղամանեցա-

Ա. Ղայու .
Ա. Ղայու .
Ա. Ղայու .

աղայու-Եցան .
աղայու-Եցան .
աղայու-Եցան .

Ապան.նի

Ա. Ղայույց .
Ա. Ղայույն .

պէտի աղայու-էմ .
պէտի աղայու-էն .

Հրամայական եղանակ

Ա. Ղայիր .
Մի Ա. Ղայ .
Ա. Ղայուբուն .
Մի Ա. Ղայ .

աղայու-է .
մի աղայու-էր
աղայու-էշն .
մի աղայու-էն .

Ստորադասական եղանակ

Ա. Ղայշէմ .
Ա. Ղայշէն .

աղայու-էմ .
աղայու-էն .
աղայու-էն .
աղայու-էն .
աղայու-էն .
աղայու-էն .

Ա. Բերենոյք

Ա. Ղայժը .
Ա. Ղայշեռլ.

աղայու-էմ .
աղայու-ան .

Ա. ճցեալ ընդունելուրին

Ա. Ղայշեռլ.

աղայու-ան .

Ապան.նի ընդունելուրին
Ա. Ղալէ .

աղայու-էլու .

Դ3. Հ. Անամ վերջաւորած բայեր ի՞նչպէս կը խոնարհին .

Պ. Անամ վերջաւորած բայեր , ինչպէս սպանամ , կը ստանամ , ետինէրէմ , կը խոնարհին այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Ա. Ստանամ .	Ա. Ստանամ .
Ա. Ստանաս .	Ա. Ստանայ .
Ա. Ստանայ .	Ա. Ստանան .

Ա. ճցեալ անկատար

Ա. Ստանայի .	Ա. Ստանայա + .
Ա. Ստանայիր .	Ա. Ստանայիշ + .
Ա. Ստանայը .	Ա. Ստանային .

Ա. ճցեալ կատարեալ

Ա. Ստացայ .	Ա. Ստացա + .
Ա. Ստացար .	Ա. Ստացայ + .
Ա. Ստացաւ .	Ա. Ստացան .

Ապան.նի

Ա. Ստացաց .	Ա. Ստացան + .
Ա. Ստացին .	Ա. Ստացիշ + .
Ա. Ստացի .	Ա. Ստացին .

Հրամայական եղանակ

Ա. Ստացիր .	Ա. Ստացաբուն + .
-------------	------------------

Մ/ Ստանաբ.

Մ/ Ստանայի.

Ստորադասական եղանակ

Ստանայցեմ.	Ստանայցեմ.
Ստանայցեմ.	Ստանայցեմ.
Ստանայցեմ.	Ստանայցեմ.
Աներեւոյք	Ստանալ
Անցեալ ընդունելուրիւն	Ստացեալ
Ապառնի ընդունելուրիւն	Ստանալոց

Ստանամին պէս կը խոնարհին անամ վերջաւորած
բայեր :

Ներգործական

Գողանամ. գողացայ. գողացեր. կը ժողնամ. լուսրըմ.
Մերկանամ. մերկացայ. մերկացեր. կը մերկանամ. ազունասըմ:

Զեզոք

Գոհանամ. գոհացայ. գոհացեր. քահանիւն կապամ.
Հետեւ ետերիմ.
Կուրանամ. կուրացայ. կուրացեր. կը կուրնամ. ուսուբներիմ.

74. չ. Անամ վերջաւորած բայերուն կրաւորա-
կանն ի՞նչպէս կըլլայ :

Պ. Անամ վերջաւորած բայերուն կրաւորա-
կանը ներգործականին պէս է. միայն ստորադա-
սականը կըլլայ անայցեմ, անայցեմ, ևային :

Դ. ԼՇՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

75. չ. Ում վերջաւորած բայերն ի՞նչպէս կը
խոնարհին :

Պ. Ում վերջաւորած բայերն, ինչպէս գլուխ,
կը մորթեմ, կը խոնարհին այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Զենում. Զենում.
Զենուս. Զենուս.
Զենու. Զենու.

Անցեալ անկատար

Զենուկ. Զենուս+.
Զենուեր. Զենուս+.
Զենուց. Զենուս+.

Անցեալ կատարեալ

Զենկ. Զենս+.
Զեներ. Զենե+.
Զեն, եզեն. Զենի+.

Ապառնի

Զենից. Զենցուս+.
Զենցես. Զենցե+.
Զենցէ. Զենցէ+.

Հրամայական եղանակ

Զեն. Զենէ+.
Մ/ Զենուր. Մ/ Զենուս+.

Ատորադասական եղանակ

ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.
ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.
ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.
Ա. Ա. Բ. Ե. Բ. Ե. Բ.	ԶԻՆ-Լ.
Ա. Ա. Բ. Ո. Ա. Բ. Ո.	ԶԵՆ-Լ.
Ա. Ա. Բ. Ո. Ա. Բ. Ո.	ԶԻՆ-Լ.

ԶԵՆ-Ը ին պէս կը խոնարհին ու վերջաւորած
բայերը :

Ներգործական

Թ-Ա-Ղ-Ա-Յ.	Թ-Ա-Ղ-Ա-Յ.
Կ-Ի-Ղ-Ա-Յ.	Կ-Ի-Ղ-Ա-Յ.

76. Հ. Ում վերջաւորած բայերուն կրաւորա-
կանն ի՞նչպէս կըլլայ :

Պ. Ու վերջաւորած բայերուն կրաւորակա-
նը կըլլայ այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆԵ-ՅԱ-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .

Անցեալ անկատաք

ԶԵՆ-Ե-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Կ Տ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .

Անցեալ կատարեալ

ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .

Ապան.նի

ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ա կ ա ռ է Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ա կ ա ռ է Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ա կ ա ռ է Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ա կ ա ռ է Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ա կ ա ռ է Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ա կ ա ռ է Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .

Հրամայական եղանակ

ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
Մ/ ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ո մ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
ԶԵՆ-Ե-Յ.	Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .
Մ/ ԶԵՆ-Ե-Յ.	Ո մ Հ Ե Ր Ա - Ե Յ .

Սուրադասական եղանակ

Զենուցում.	Տորթուիմ.
Զենուցուս.	Տորթուիս.
Զենուցու.	Տորթուիլ.
Զենուցուն.	Տորթուին.

Աներեւոյք

Զենուլ.	Տորթուիլ.
---------	-----------

Անցեալ ընդունելուրիւն

Զենտալ.	Տորթուած.
---------	-----------

Ապառնի ընդունելուրիւն

Զենի.	Տորթուիլուն.
-------	--------------

77. Հ. Զգենում բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Զէնուս, կը հագնիմ, ևսէնէրէս, կը խոնարհի այսպէս .

Խանմանական եղանակ, ներկայ

Զգենուս.	Զգենուս.
Զգենուս.	Զգենուս.
Զգենու.	Զգենու.

Անցեալ անկատար

Զգենուի.	Զգենուած.
Զգենուիլ.	Զգենուիլ.
Զգենույր.	Զգենուին.

Անցեալ կատարեալ

Զգեցայ.	Զգեցաւ.
Զգեցար.	Զգեցաւ.
Զգեցաւ.	Զգեցան.

Ապառնի

Զգեցայց.	Զգեցայս.
Զգեցէլ.	Զգեցէլ.
Զգեցէլ.	Զգեցէն.

Հրամայական եղանակ

Զգեցէլը.	Զգեցարաւուս.
Մի զգենումը	Մի զգենուս.

Սուրադասական եղանակ

Զգենուցում.	Զգենուցուս.
Զգենուցուս.	Զգենուցուս.
Զգենուցու.	Զգենուցու.
Աներեւոյք	Զգենու.
Անցեալ ընդունելուրիւն	Զգենու.
Ապառնի ընդունելուրիւն	Զգենու.

78. Հ. Ո՞ր բայերը դգենումին պէս կը խոնարհին :

Պ. Զէնուսին պէս կը խոնարհին նուս վերջաւուած բայերը :

Ներգործական

Յենուս.	յեցայ	յեցէլ	կը կանչէմ.	եասլանըը.
Ընթեռնուս.	ընթերցայ	ընթերցէլ	կը կարդամ.	օդուրուս.

Զեզոր

Զարօնաւում. զրօնայ. զրօնիք. զբօսանեւ կ'ընէմ. եւլընիքէմ.
Հեղձնում. հեղձայ. հեղձէմ իւ իդրումէմ. աշխալում-ընում.

79. Հ. Նում վերջաւորած բայերուն կրաւորա-
կանն ի՞նչպէս կըլլայ :

Պ. Նում վերջաւորած բայերուն կրաւորա-
կանը ներգործականին պէս է :

—*—

Ա Ն Կ Ա Ն Ո Ւ Բ Ա Յ Ե Ր

80. Հ. Անկանոն բայ ի՞նչ է :

Պ. Անկան կըսուին այն բայերը որ վերը
դրուած չորս լծորդութեանց բայերէն քիչմը տար-
բեր կը խոնարհին :

81. Հ. Եմ վերջաւորած անկանոն բայերը ո՞-
րո՞նք են :

Պ. Եմ վերջաւորած անկանոն բայերն են .

1. Առանեմ, կընեմ, եռերէմ .

2. Առեմ, կըսեմ, առերէմ .

3. Դանեմ, կը դնեմ, ժօրում .

4. Բանեմ, կը խմեմ, ինչրէմ .

5. Լանեմ, կը լսեմ, էշտերէմ .

6. Ճանալում, կը ճանչնամ, թանըըըմ .

7. Մեղնալում, կը մեղնանչեմ, ինանան ինըրէմ .

8. Յանցանեմ, յանցանք կընեմ, ժաղանան եռերէմ .

9. Յառանեմ, կ'ելլեմ, ժարերըմ .

10. Բարեմ, կ'ուտեմ, եւրէմ .

82. Հ. Առնեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Առանեմ բայը կը խոնարհի այսպէս .

ՆԵՐԳ.

ԿՐԱՒՈՐ.

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Առնեմ.

Առնեմք .

Արնիմ .

Առնիմք .

Առնես .

Առնէք .

Առնիս .

Առնիք .

Առնէ .

Առնի .

Առնին .

Առնինք .

Անցեալ անկատար

Առնէի .

Առնէաք .

Առնէիր .

Առնէիք .

Առնէր .

Առնէին .

Անցեալ կատարեալ

Արարի .

Արարք .

Արարայ .

Արարաք .

Արարեր .

Արարէք .

Արարար .

Արարայք .

Արար .

Արարին .

Արարաւ .

Արարան .

Ապառնի

Արարից .

Արարցուք .

Արարայց .

Արարցուք .

Արարացն .

Արարչիք .

Արարացն .

Արարացիք .

Արարց .

Արարից .

Արարայց .

Արարացին .

Հրամայական եղանակ

Արա .

Արարէք .

Առնիջիր .

Առնիջիք .

Արի առներ .

Արի առնէք .

Արի առնիր .

Արի առնիք .

Ստորադասական եղանակ

Առնիցեմ.	Առնիցեմք.	Առնիցիմ.	Առնիցիմք.
Առնիցես.	Առնիցէք.	Առնիցիս.	Առնիցիք.
Առնիցէ.	Առնիցեն.	Առնիցի.	Առնիցին.

Աներեւոյք

Առնել.

Անցեալ ընդունելուրին

Արարեալ.

Ապառնի ընդունելուրին

Առնելոց.

Առնելի.

83. Հ. Ասեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Աւէմ բայը կը խոնարհի այսպէս .

ՆԵՐԳ.

ԿՐԱԽՈՐ.

Սահմանական եղանակ, ճերկայ

Ասեմ.	Ասէմ.	Ասէմ.	Ասէմ.
Ասես.	Ասէս.	Ասէս.	Ասէս.
Ասէ.	Ասէն.	Ասէ.	Ասէն.

Անցեալ անկատաք

Ասէմ.	Ասէմտ.	Ասէմ.	Ասէմտ.
Ասէմք.	Ասէմէտ.	Ասէմք.	Ասէմէտ.
Ասէմ.	Ասէմն.	Ասէմ.	Ասէմն.

Անցեալ կատարեալ

Ասացէ.	Ասացատ.	Ասացայ.	Ասացատ.
--------	---------	---------	---------

Ասացէր.	Ասացէտ.	Ասացար.	Ասացայտ.
Ասաց.	Ասացէն.	Ասացաւ.	Ասացան.
Ասացէր.	Ասացէն.	Ասացաւ.	Ասացան.

Ապառնի

Ասացէց.	Ասացանտ.	Ասացայց.	Ասացարնտ.
Ասացէն.	Ասացէլ.	Ասացէն.	Ասացէլ.
Ասացէր.	Ասացէն.	Ասացէւ.	Ասացէն.

Հրամայական եղանակ

Աստ.	Ասացէտ.	Ասէջէր.	Ասացարնտ.
Մի ասէր.	Մի ասէտ.	Մի ասէջ.	Մի ասէրնտ.

Ստորադասական եղանակ

Ասէջէմ.	Ասէջէմտ.	Ասէջէմ.	Ասէջէմտ.
Ասէջէս.	Ասէջէմէտ.	Ասէջէս.	Ասէջէմէտ.
Ասէջէ.	Ասէջէն.	Ասէջէ.	Ասէջէն.

Աներեւոյք

Ասէլ.

Ասէլ.

Անցեալ ընդունելուրին

Ասացէտալ.

Ասացէտալ.

Ապառնի ընդունելուրին

Ասէլոց.

Ասէլ.

84. Հ. Դնեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Դնէմ բայը կը խոնարհի այսպէս .

ՆԵՐԳ.

ԿՐԱԽՈՐ.

Սահմանական եղանակ, ներկայ

ԴՆԵՄ.	ԴՆԵՄՔ .	ԴՆԻՄ .	ԴՆԻՄՔ .
ԴՆԵՍ .	ԴՆԵՔ .	ԴՆԻՍ .	ԴՆԻՔ .
ԴՆԷ .	ԴՆԵՆ .	ԴՆԻ .	ԴՆԻՆ .

Անցեալ անկատաք

ԴՆԷՒ .	ԴՆԷՄՔ ,
ԴՆԷՒՐ .	ԴՆԷՄՔ .
ԴՆԷՐ .	ԴՆԷՄԻՆ .

Անցեալ կատարեալ

ԵՊԻ .	ԵՊԱՔ .	ԵՊԱՅ .	ԵՊԱՔ .
ԵՊԻՐ .	ԵՊԻՔ .	ԵՊԱՐ .	ԵՊԱՅՔ .
ԵՊ .	ԵՊԻՆ .	ԵՊԱԼ .	ԵՊԱՆ .

Ապանին

ԵՊԻԳ .	ԵՊԱԿԱՔ .	ԵՊԱԿՅ .	ԵՊԱԿԱՔ .
ԵՊԵԿ .	ԵՊԵՔ .	ԵՊԵՄ .	ԵՊԵՔ .
ԵՊԵ .	ԵՊԵՆ .	ԵՊԵԼ .	ԵՊԵՆ .

Հրամայական եղանակ

ԴԻՐ .	ԴԻՔ .	ԴՆԻԺԻՐ .	ԵՊԱՐՈԿ .
ՄԻ ԴՆԵՐ .	ՄԻ ԴՆԵՔ .	ՄԻ ԴՆԻՐ .	ՄԻ ԵՊԱՐ .

Ստորադասական եղանակ

ԴՆԻԳԵՄ .	ԴՆԻԳԵՄՔ .	ԴՆԻԳԻՄ .	ԴՆԻԳԻՄՔ .
ԴՆԻԳԵՍ .	ԴՆԻԳԵՔ .	ԴՆԻԳԻՍ .	ԴՆԻԳԻՔ .
ԴՆԻԳԷ .	ԴՆԻԳԵՆ .	ԴՆԻԳԻ .	ԴՆԻԳԻՆ .

Աներեւոյք

ԴՆԵԼ .

ԴՆԵԼ .

Անցեալ ընդունելուքին

Եղեալ .

Ապանին ընդունելուքին

ԴՆԵԼԸ .

ԴՆԵԼ .

85. Հ. Ըմպեմբայն ի՞նչպէս կը խռնարհի :
Պ. Ըմպէմբայն կը խռնարհի այսպէս .

ՆԵՐԳ.

ԿՐԱԽՈՐ.

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Ըմպեմ .	Ըմպեմք .	Ըմպիմ .	Ըմպիմք .
Ըմպես .	Ըմպեք .	Ըմպիս .	Ըմպիք .
Ըմպէ .	Ըմպեն .	Ըմպի .	Ըմպին .

Անցեալ անկատաք

Ըմպէի .	Ըմպէաք .
Ըմպէիր .	Ըմպէիք .
Ըմպէր .	Ըմպէին .

Անցեալ կատարեալ

Արբի .	Արբաք .	Արբայ .	Արբաք .
Արբեր .	Արբէք .	Արբար .	Արբայք .
Արբ .	Արբին .	Արբին .	Արբան .

Ապառնի

Արբից .	Արբցուք .	Արբայց .	Արբցուք .
Արբցես .	Արբչիք .	Արբցիս .	Արբչիք .
Արբցէ .	Արբցեն .	Արբչի .	Արբցին .

Հրամայական եղանակ

Արբ .	Արբէք .	Արբիր .	Արբարուք .
Մի ըմպէր .	Մի ըմպէք .	Մի ըմպիր .	Մի ըմպիք .

Ստորադասական եղանակ

Ըմպիցեմ .	Ըմպիցեմք .	Ըմպիցիմ .	Ըմպիցիմք .
Ըմպիցես .	Ըմպիցէք .	Ըմպիցիս .	Ըմպիցիք .
Ըմպիցէ .	Ըմպիցեն .	Ըմպիցի .	Ըմպիցին .

Աներեւոյք

Ըմպէլ .

Անցեալ ընդունելութիւն

Արբէալ .

Ապառնի ընդունելութիւն

Ըմպէլոց .

Ըմպէլի .

86. Հ. Լսեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Լսէմ բայը կը խոնարհի այսպէս .

ՆԵՐԳ .

ԿՐԱԽՈՐ .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Լսեմ .	Լսեմք .	Լսիմ .	Լսիմք .
Լսես .	Լսէք .	Լսիս .	Լսիք .
Լսէ .	Լսեն .	Լսի .	Լսին .

Անցեալ անկատար

Լսի .	Լսէաք .
Լսիր .	Լսէիք .
Լսիր .	Լսէին .

Անցեալ կատարեալ

Լուայ .	Լուայք .
Լուար .	Լուաք .
Լուաւ .	Լուան .

Ապառնի

Լուայց .	Լուիցուք .	Լուայց .	Լուիցուք .
Լուիցես .	Լուիջիք .	Լուիցիս .	Լուիջիք .
Լուիցէ .	Լուիցեն .	Լուիջի .	Լուիջին .

Հրամայական եղանակ

Լուր .	Լուարուք .	Լուիջիր .	Լուիջիք .
Մի լսէր .	Մի լսէք .	Մի լսիր .	Մի լսիք .

Ստորադասական եղանակ

Լսիցեմ .	Լսիցեմք .	Լսիցիմ .	Լսիցիմք .
Լսիցես .	Լսիցէք .	Լսիցիս .	Լսիցիք .
Լսիցէ .	Լսիցեն .	Լսիցի .	Լսիցին .

Աներեւոյք

Լսէլ .

Անցեալ ընդունելութիւն

Լուեալ .

Ապառնի ընդունելութիւն

Լսելոց .

Լսէլի .

87. Հ. Ճանաչեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Ճռաւէմ բայը կը խոնարհի այսպէս .

ԱԵՐԳ.

ԿՐԱՒՈՐ.

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Ճանաչեմ .	Ճանաչեմք .	Ճանաչեմ .	Ճանաչեմք .
Ճանաչես .	Ճանաչք .	Ճանաշիս .	Ճանաշիք .
Ճանաչէ .	Ճանաշեն .	Ճանաչի .	Ճանաշին .

Անցեալ անկատար

Ճանաչի .	Ճանաչէաք .
Ճանաչիր .	Ճանաչէիք .
Ճանաչր .	Ճանաչին .

Անցեալ կատարեալ

Մանեայ .	Մանեաք .	Մանուցայ .	Մանուցաք .
Մանեար .	Մանեայք .	Մանուցար .	Մանուցայք .
Մանեաւ .	Մանեան .	Մանուցաւ .	Մանուցան .

Ապառնի

Մանեայց .	Մանիցուք .	Մանուցայց .	Մանուսցուք .
Մանիցես .	Մանիջիք .	Մանուսցիս .	Մանուսջիք .
Մանիցէ .	Մանիցեն .	Մանուսցի .	Մանուսցին .

Հրամայական եղանակ

Մանիր .	Մաներուք .	Մանուցիր .	Մանուցարուք .
Մի ճանաչեր .	Մի ճանաչէք .	Մի ճանաշիր .	Մի ճանաշիք .

Ստորադասական եղանակ

Ճանաչիցեմ . Ճանաչիցեմք . Ճանաչիցիմ . Ճանաչիցիմք .

- Ճանաչիցես . Ճանաչիցէք . Ճանաչիցիս . Ճանաչիցիք .
Ճանաչիցէ . Ճանաչիցեն . Ճանաչիցի . Ճանաչիցին .

Անցեալոյք

Ճանաչել .

Անցեալ ընդունելութիւն

Ծանուցեալ .

Ապառնի ընդունելութիւն

Ճանաչելոց .

Ճանաչելի .

88. Հ. Մեղանչեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Մեղանչէմ չէզոք բայը կը խոնարհի այս-
պէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Մեղանչեմ .

Մեղանչեմք .

Մեղանչես .

Մեղանչէք .

Մեղանչէ .

Մեղանչէն .

Անցեալ անկատար

Մեղանչի .

Մեղանչաք .

Մեղանչիր .

Մեղանչիք .

Մեղանչի .

Մեղանչին .

Անցեալ կատարեալ

Մեղայ .

Մեղաք .

Մեղար .

Մեղայք .

Մեղաւ .

Մեղան .

Ապառնի

Մեղայց .

Մեղիցուք .

Մեղիցես.

Մեղիցէ.

Մեղիջիք.

Մեղիցեն.

Հրամայական եղանակ

Մեղիր.

Մի մեղանչէր.

Մեղարուք.

Մի մեղանչէք.

Ստորադասական եղանակ

Մեղանչիցեմ

Մեղանչիցես.

Մեղանչիցէ.

Աներեւոյք

Անցեալ ընդունելութիւն

Ապառնի ընդունելութիւն

Մեղանչիցեմք.

Մեղանչիցէք.

Մեղանչիցեն.

Մեղանչել.

Մեղուցեալ.

Մեղանչելոց.

89. Հ. Յանցանեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Յանցանեմ չեղոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Յանցանեմ.

Յանցանես.

Յանցանէ .

Յանցանեմք.

Յանցանէք.

Յանցանեն.

Անցեալ անկատար

Յանցանէի.

Յանցանէիր.

Յանցանէր.

Յանցանէաք.

Յանցանէիք.

Յանցանէին.

Անցեալ կատարեալ

Յանցեայ.

Յանցեար.

Յանցեաւ.

Յանցեաք.

Յանցեայք.

Յանցեան.

Ապառնի

Յանցեայց.

Յանցիցես.

Յանցիցէ.

Յանցիցուք.

Յանցիջիք.

Յանցիցեն.

Հրամայական եղանակ

Յանցիր.

Մի յանցաներ.

Ստորադասական եղանակ

Յանցանիցեմ.

Յանցանիցես.

Յանցանիցէ.

Աներեւոյք

Անցեալ ընդունելութիւն

Ապառնի ընդունելութիւն

Յանցերուք.

Մի յանցանէք.

Յանցանիցել.

Յանցանիցեմք.

Յանցանիցէք.

Յանցանիցեն.

Յանցանիցել.

Յանցուցեալ.

Յանցանիցլոց.

90. Հ. Յառնեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Յառնեմ չեղոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Յառնեմ.

Յառնես.

Յառնէ .

Յառնեմք.

Յառնէք.

Յառնեն.

Անցեալ անկատար

Յառնէի.

Յառնէիր.

Յառնէր.

Յառնէաք.

Յառնէիք.

Յառնէին.

Անցեալ կատարեալ

Յարեայ.	Յարեաք.
Յարեար.	Յարեայք.
Յարեաւ.	Յարեան.

Ապառնի

Յարեայց.	Յարիցուք.
Յարիցես.	Յարիջիք.
Յարիցէ.	Յարիցեն.

Հրամայական եղանակ

Արի.	Արիք.
Մի յառներ.	Մի յառնէք.

Ստորադասական եղանակ

Յառնիցեմ.	Յառնիցեմք.
Յառնիցես.	Յառնիցէք.
Յառնիցէ.	Յառնիցեն.
Աներենոյք	Յառնել.
Անցեալ ընդունելուրիւն	Յարուցեալ.
Ապառնի ընդունելուրիւն	Յառնելոց.

94. Հ. Ուտեմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Ուուեմ բայը կը խոնարհի այսպէս .

ՆԵՐԳ. ԿՐԱԽՈՐ.

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Ուտեմ.	Ուտեմք.	Ուտեմ.	Ուտեմք.
Ուտես.	Ուտէք.	Ուտես.	Ուտէք
Ուտէ.	Ուտեն.	Ուտէ.	Ուտէն.

Անցեալ անկատար

Ուտէի.	Ուտէաք.
Ուտէիր.	Ուտէիք.
Ուտէր.	Ուտէին.

Անցեալ կատարեալ

Կերի, կերայ.	Կերաք.	Կերայ.	Կերաք.
Կերեր, կերար.	Կերայք.	Կերար.	Կերայք.
Եկեր, կերաւ.	Կերան.	Կերաւ.	Կերան.

Ապառնի

Կերայց.	Կերիցուք.	Կերայց.	Կերիցուք.
Կերիցես.	Կերիջիք.	Կերիցիս.	Կերիջիք.
Կերիցէ.	Կերիցեն.	Կերիցի.	Կերիցին.

Հրամայական եղանակ

Կեր.	Կերայք.	Կերիջիր.	Կերիջիք.
Մի ուտեր.	Մի ուտէք.	Մի ուտիր.	Մի ուտիք.

Ստորադասական եղանակ

Ուտիցեմ.	Ուտիցեմք.	Ուտիցիմ.	Ուտիցիմք.
Ուտիցես.	Ուտիցէք.	Ուտիցիս.	Ուտիցիք.
Ուտիցէ.	Ուտիցեն.	Ուտիցի.	Ուտիցին.

Աներենոյք

Ուտել.

Անցեալ ընդունելուրիւն

Կերեալ.

Ապառնի ընդունելուրիւն

Ուտելոց.

Ուտելի.

92. Հ. իմ վերջաւորած անկանոն բայերը ու
ըստնք են :

Պ. իմ վերջաւորած անկանոն բայերն են .

1. Եղանէմ, կ'ըլլամ, օլուրում .

2. Թարգիմ, կը պահուըտիմ, կեւլնէրէմ .

3. Լինէմ, կ'ըլլամ, օլուրում .

4. Ունէմ, ունիմ, վար ուըբ .

93. Հ. Եղանիմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Եղանէմ չէզոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Եղանիմ .

Եղանիս .

Եղանի .

Եղանիմք .

Եղանիք .

Եղանին .

Անցեալ ամկատար

Եղանէի .

Եղանէիր .

Եղանէիր .

Եղանէաք .

Եղանէիք .

Եղանէին .

Անցեալ կատարեալ

Եղէ .

Եղեր .

Եղեւ .

Եղաք .

Եղէք .

Եղեն .

Ապառնի

Եղէց .

Եղիցուք .

Եղիցիս .
Եղիցի .

Եղիջիք .
Եղիցին .

Հրամայական եղանակ

Եղիիր .
Մի Եղանիր .

Եղերուք .
Մի Եղանիք .

Ստորադասական եղանակ

Եղանիցիմ .
Եղանիցիս .
Եղանիցի .
Աներեւոյք
Անցեալ ընդունելուրիւն
Ապառնի ընդունելուրիւն

Եղանիցիմք .
Եղանիցիք .
Եղանիցին .
Եղանել .
Եղեալ .
Եղանելոց .

94. Հ. Թաքչիմ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Թարգիմ չէզոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Թաքչիմ .
Թաքչիս .
Թաքչի .

Թաքչիմք .
Թաքչիք .
Թաքչին .

Անցեալ ամկատար

Թաքչիէ .
Թաքչիէտ .
Թաքչիէր .

Թաքչիմտ .
Թաքչիէտ .
Թաքչիէն .

Անցեալ կատարեալ

Թաքչայ .

Թաքչատ .

Թաքեաբ
Թաքեաբ .

Թաքեայ+.
Թաքեան .

Ապանի

Թաքեայց .
Թաքեցւ .
Թաքեցէ .

Թաքեցու+.
Թաքեցէնէ+.
Թաքեցն .

Հրամայական եղանակ

Թաքէր .
Մի թաքէր .

Թաքէրու+.
Մի թաքէրէ+.

Ստորադասական եղանակ

Թաքէցէմ .
Թաքէցն .
Թաքէցէ .

Թաքէցէմ+.
Թաքէցնէ+.
Թաքէցն .

Աներեւոյք

Անցեալ ընդունելուրիւն
Ապանի ընդունելուրիւն

Թաքէլ .

Թաքուցնէ+.
Թաքէլու .

95. չ. Ուրիշ ո՞ր բայեր թաքչիմին պէս կը խռնարհին :

Պ. Թաքէւէմին պէս կը խռնարհին երկնէմ , նըւ-
շէմ , հանէւէմ , մարտէմ :

96. չ. Լինիմ բայն ի՞նչպէս կը խռնարհի :

Պ. Լինէմ չէզոք բայը կը խռնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Լինիմ .
Լինիս .

Լինիմք .
Լինիք .

Այնի .

Լինին .

Անցեալ անկատար

Լինէի .

Լինէիր .

Լինէր .

Լինէաք .

Լինէիք .

Լինէին .

Ապանի

Լիցիս .

Լիցիս .

Լիցի .

Լիցուք .

Լիջիք .

Լիցին .

Հրամայական եղանակ

Լեր .

Մի լինիր .

Լերուք .

Մի լինիք .

Ստորադասական եղանակ

Լինիցիս .

Լինիցիս .

Լինիցի .

Լինիցիւք .

Լինիցիք .

Լինիցին .

Աներեւոյք

Անցեալ ընդունելուրիւն

Ապանի ընդունելուրիւն

Լինել .

Լեալ .

Լինելոց .

97. չ. Ունիմ բայն ի՞նչպէս կը խռնարհի :

Պ. Ունէմ բայը կը խռնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Ունիմ .

Ունիս .

Ունի .

Ունիմք .

Ունիք .

Ունին .

Անցեալ անկատար

Ունէի .
Ունէիր .
Ունէր .

Ունէաք .
Ունէիք .
Ունէին .

Անցեալ կատարեալ

Կալայ .
Կալար .
Կալաւ .

Կալաք .
Կալայք .
Կալան .

Ապառնի

Կալայց .
Կալցիս .
Կալցի .

Կալցուք .
Կալջիք .
Կալցին .

Հրամայական եղանակ

Կաշ . Կա .
Մի ունիր .

Կալարուք .
Մի ունիք .

Ստորադասական եղանակ

Ունիցիմ .

Ունիցիմք .

Ունիցիս .

Ունիցիք .

Ունիցի .

Ունիցին .

Աներեւոյք

Ունել .

Անցեալ ընդունելուրին

Կալեալ .

Ապառնի ընդունելուրին

Ունելոց .

98. Հ. Ուրիշ ո՞ր բայ ունիմին պէս կը խոնարհի :

Պ. Ունէին պէս կը խոնարհի ընդունէնի , կ'ընդունիմ , ժառաւուլ էրէիմ :

99. Հ. Ամ վերջաւորած անկանոն բայերը ու լունիք են :

Պ. Աչ վերջաւորած անկանոն բայերն են .

1. Գամ , կու գամ , կելէրէմ .
2. Երնամ , կ'երթամ , կեռէրէմ .
3. Կամ , կը կենամ , պուրուրում .
4. Կեմ , կ'ապրիմ , եաշորը .
5. Տամ , կու տամ , վերէրէմ .

100. Հ. Գամ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Գամ չէզոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Գամ .
Գաս .
Գայ .

Գամք .
Գայք .
Գան .

Անցեալ անկատար

Գայի .
Գայիր .
Գայր .

Գայաք .
Գայիք .
Գային .

Անցեալ կատարեալ

Եկի .
Եկիր .
Եկին .

Եկաք .
Եկիք .
Եկին .

Ապառնի

Եկից .
Եկեսցես .

Եկեսցուք .
Եկեսչիք .

Եկեսցէ .

Հրամայական եղանակ

Եկ .

Մի գար .

Եկայք .
Մի գայք .

Ստորադասական եղանակ

Գայցեմ .

Գայցես .

Գայցէ .

Աներեւոյք

Անցեալ ընդունելուրիւն

Ապառնի ընդունելուրիւն

Գայցեմք .

Գայցէք .

Գայցեն .

Գալ .

Եկեալ .

Գալոց .

101. Հ. Երթամ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Երթամ չէզոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Երթամ .

Երթաս .

Երթայ .

Երթամք .

Երթայք .

Երթան .

Անցեալ անկատար

Երթայի .

Երթայիր .

Երթայր .

Երթայաք .

Երթայիք .

Երթային .

Անցեալ կատարեալ

Զոքայ .

Զոքար .

Զոքաւ .

Զոքաք .

Զոքայք .

Զոքան .

— 81 —

Ապառնի

Երթայց .

Երթիցես .

Երթիցէ .

Երթիցուք .

Երթիջիք .

Երթիցն .

Հրամայական եղանակ

Երթ .

Մի Երթար .

Ստորադասական եղանակ

Երթայցեմ .

Երթայցես .

Երթայցէ .

Աներեւոյք

Անցեալ ընդունելուրիւն

Ապառնի ընդունելուրիւն

Երթայք .

Մի Երթարք .

Երթայցեմք .

Երթայցէք .

Երթայցն .

Երթալ .

Երթեալ .

Երթալոց .

102. Հ. Կամ բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Կամ բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

Կամ .

Կաս .

Կայ .

Կամք .

Կայք .

Կան .

Անցեալ անկատար

Կայի .

Կայիր .

Կայր .

Կայաք .

Կայիք .

Կային .

Անցեալ կատարեալ

կացի.	կացաք.
կացեր.	կացէք.
կաց , եկաց.	կացին.

Ապառնի

կացից.	կացցուք.
կացցես.	կացջիք.
կացցէ.	կացցէն.

Հրամայական եղանակ

կաց.	կացէք.
Մի կար.	Մի կայք.

Ստորադասական եղանակ

կայցեմ.	կայցեմք.
կայցես.	կայցէք.
կայցէ.	կայցեն.
Աներեւոյք	Կաւ.
Անցեալ ընդունելութիւն	կացեալ.
Ապառնի ընդունելութիւն	կալոց :

103. չ. կեամբայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. կեամ չէզոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ , ներկայ

կեամ.	կեամք.
կեաս.	կեայք.
կեայ.	կեան.

Անցեալ անկատար

կէի.	կէաք.
կէիր.	կէիք.
կեայր.	կէին.

Անցեալ կատարեալ

կեցի.	կեցաք.
կեցեր.	կեցէք.
կեաց , եկեաց.	կեցին.

Ապառնի

կեցից.	կեցցուք.
կեցցես.	կեցջիք.
կեցցէ.	կեցցէն.

Հրամայական եղանակ

կեաց .	կեցէք .
Մի կեար .	Մի կեայք .

Ստորադասական եղանակ

կեայցեմ.	կեայցեմք .
կեայցես.	կեայցէք .
կեայցէ.	կեայցեն .
Աներեւոյք	Կաւ .

Անցեալ ընդունելութիւն	կեցեալ .
Ապառնի ընդունելութիւն	կելոց .

104. չ. Տամբայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Տամ բայը կը խոնարհի այսպէս .

ՆԵՐԳ.

ԿՐԱԽՈՐ.

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Տամ.	Տամք.	Տուեալ լինիմ.	Տուեալ լինիմք.
Տաս.	Տայք.	Տուեալ լինիս.	Տուեալ լինիք.
Տայ.	Տան.	Տուեալ լինի.	Տուեալ լինին.

Անցեալ անկատար

Տայի.	Տայաք.	Տուեալ լինէի.	Տուեալ լինէաք.
Տայիր.	Տայիք.	Տուեալ լինէիր.	Տուեալ լինէիք.
Տայը.	Տային.	Տուեալ լինէր.	Տուեալ լինէին.

Անցեալ կատարեալ

Ետու.	Տուաք.	Տուայ.	Տուաք.
Ետուր.	Ետուք.	Տուար.	Տուայք.
Ետ.	Ետուն.	Տուաւ.	Տուան.

Ապառնի

Տաց.	Տացուք.	Տուայց.	Տացուք.
Տացես.	Տաջիք.	Տուայս.	Տաջիք.
Տացէ.	Տացեն.	Տուայի.	Տացեն.

Հրամայական եղանակ

Տուր.	Տուք.
Մի տար.	Մի տայք.

Ստորադասական եղանակ

Տայցեմ.	Տայցեմք.	Տայցիմ.	Տայցիմք.
Տայցես.	Տայցէք.	Տայցիս.	Տայցիք.
Տայցէ.	Տայցեն.	Տայցի.	Տայցին.

Աներեւոյթ

Տալ.

Անցեալ ընդունելութիւն

Տուեալ.

Ապառնի ընդունելութիւն

Տալոց.

Տալի.

105. Հ. Ում վերջաւորած անկանոն բայերը ու-
րո՞նք են :

Պ. Ու- վերջաւորած անկանոն բայերն են :

1. Երդուսամ, երդում կընեմ, եւմն եռէրէմ.

2. Զարնուսամ, կ'արթըննամ, ո-յանըըլը :

106. Հ. Երդնում բայն ի՞նչպէս կըխոնարհի :

Պ. Երդուսամ չէզոք բայը կըխոնարհի այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Երդնում.

Երդնումք.

Երդնուս.

Երդնուք.

Երդնու.

Երդնուն.

Անցեալ անկատար

Երդնուի.

Երդնուաք.

Երդնուիր.

Երդնուիք.

Երդնոյր.

Երդնոյն.

Անցեալ կատարեալ

Երդումայ.

Երդուաք.

Երդուար	Երդուայք.
Երդուաւ.	Երդուան.
	Ապաննի
Երդուայց.	Երդուիցուք.
Երդուիցես.	Երդուիջիք.
Երդուիցէ.	Երդուիցեն.
	Հրամայական եղանակ
Երդուիր.	Երդուարուք.
Մի երդնուր.	Մի երդնուք.
	Ստորադասական եղանակ

Երդնուցում.	Երդնուցումք.
Երդնուցուս.	Երդնուցուք.
Երդնուցու.	Երդնուցուն.
Աներենոյք	Երդնուլ.
Անցեալ ընդունելուրին	Երդուեալ.
Ապաննի ընդունելուրին	Երդնլոց.

107. Հ. Զարթնում բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :
Պ. Զարթնում չէզոք բայը կը խոնարհի այսպէս .

Ասմանական եղանակ, ներկայ

Զարթնում	Զարթնումք.
Զարթնուս.	Զարթնուք.
Զարթնու.	Զարթնուն.

Անցեալ անկատար

Զարթնուի.	Զարթնուաք.
-----------	------------

Զարթնուիր.	Զարթնուիք.
Զարթնույր.	Զարթնուին.

Անցեալ կատարեալ

Զարթեայ.	Զարթեաք.
Զարթեար.	Զարթեայք.
Զարթեաւ.	Զարթեան.

Ապաննի

Զարթեայց.	Զարթիցուք.
Զարթիցես.	Զարթիջիք.
Զարթիցէ.	Զարթիցեն.

Հրամայական եղանակ

Զարթիր.	Զարթիք.
Մի զարթնուր.	Մի զարթնուք.

Ստորադասական եղանակ

Զարթնուցում.	Զարթնուցումք.
Զարթնուցուս.	Զարթնուցուք.
Զարթնուցու.	Զարթնուցուն.

Աներենոյք

Անցեալ ընդունելուրին

Ապաննի ընդունելուրին

108. Հ. Գոգել պակասաւոր բայն ի՞նչպէս կը խոնարհի :

Պ. Գոգել, ըսել, պակասաւոր բայը կը խոնարհի այսպէս .

Ապառնի	
Գոգցես .	Գոգցուք .
Գոգցէ .	Գոգջիք .
	Գոգցեն .

Հրամայական եղանակ

Գոգ .	Գոգէք .
Աներենոյք	Գոգէլ .

109. Հ. Գոմ պակասաւոր բայն ի՞նչպէս կը խո-
նարհի :

Պ. Գոմ, կամ, վարչ, չէզոք բայը կը խոնարհի
այսպէս .

Սահմանական եղանակ, ներկայ

Գոմ .	Գոմք .
Գոս .	Գոյք .
Գոյ .	Գոն .

Անցեալ անկատար

Գոյի .	Գոյաք .
Գոյիր .	Գոյիք .
Գոյը .	Գոյին .

Ստորադասական եղանակ

Գուցէ .	Գուցեն .
Աներենոյք	Գուլ .

~~~

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ , ՄԱԿԲԱՅ

110. Հ. Ո՞ր բառերը նախադրութիւն կ'ըսուին :
Պ. Նախադրութիւն կամ նախիչի են է , առ , ըստ ,
ըստ , առաջի , և վերայ , յեր , և ուրիշ ասոնց նման
բառեր որ տեղ կամ ժամանակ կը ցուցնեն . ինչ-
պէս ,

Ի տան , առան մէջ .

Առ դրան , դրանք +ով .

Առաջի դատաւորին , դատաւորին առջեւ .

Ի վերայ սեղանոյն , սեղանին վրայ .

Յետ նորա , անկէ երաւ :

111. Հ. Ո՞ր բառերը մակրայ են :

Պ. Մակրայ կ'ըսուին այն բառերը որ բային
որպիսութիւնը կը ցուցնեն , ինչպէս , այժ , բար-սու ,
չազչազնի , յանկարծ , և այն :

Տրամեցաւ յոյժ , շատ որպեսն .

Բարւոք խօսեցաւ , աչեկ խօսեցաւ .

Ել վարվագակի , շատովով ելաւ .

Մեռաւ յանկարծ , յանկարծ մեռաւ :

ՇԱԴԿԱՊ , ՄԻԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

112. Հ. Ո՞ր բառերը շազկապ կ'ըսուին :

Պ. Շազկապ են այն բառերը որ երկու բառ

կամ խօսք իրարու հետզի կապեն . ինչպէս , եւ ,
չամ , միաբեռ , իբրև , ~~և~~ այլն :

Ես եւ դու . Ես աւ դուն .

Դու կամ եղբայր քո . դուն կամ եղբայր :

Միաբեռ նա խօսէր . անոր իօսոած առենը .

Իբրև եկն . երթ եկաւ :

443. Հ. Ո՞ր բառերը միջարկութիւն են :

Պ. Մէջարեննեւն են , ո՛վ , ո՛հ , բա՛րէ , ա-
զէ , ևայլն :

Վ. Ե Ր Զ

Հրատարակին ստորագրութիւնը չկրող օրինակներ
անվաներ են :

2535

2013

